Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Тошкент ҳақиқати

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҚЎМИТАСИ, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ БОШ НАШРИ

№ 112 (10.108). • 1991 йил 13 июнь • пайшанба • Баҳоси 8 тийин.

РАЙОН ВА ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИГА ТАЯНИБ

Илгари хабар қилинганидек 11 июнь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида шаҳар, район партия комитетлари биринчи котиблари билан кенгаш бўлиб ўтди.

Кенгашни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов бошқарди.

Кенгашда таъкидландики, нисбатан барқарорликка қарамай, жумҳуриятдаги ижтимоий-сиёсий вазият кескинлигича қолмоқда. Таркиб топган мувозанатни бузишга уринишлар тўхтамаяпти. Нарх оширилиши муносабати билан аҳолининг ўз аҳволидан норозилиги кескин кучайганлигидан айрим сиёсийлашган гуруҳлар эҳтиросларни авж олдириш, митинглар ўтказиш, фуқаролар бўйсунмаслиги оммавий тадбирларини ўтказиш учун фойдаланмоқда.

Сўнгги вақтда жумҳуриятнинг иқтисодий аҳволи анча чигаллашди, иттифоқ ва жумҳуриятларнинг 1991 йил учун тузилган иқтисодий битимни, айниқса унинг бюджетни шакллантириш қисмини сурункасига бажармаётганлиги сезиларли зарар етказди. Нарх оширилиши муносабати билан белгиланган энг муҳим ижтимоий дастурлар, компенсация тўлаш чоралари барбод бўлиш хавфи остида қолди. Ташқи омиллар билан бир қаторда май ойининг ўрталарида жумҳуриятнинг кўпгина минтақаларида об-ҳавонинг ноқулай келиши вазиятни жиддий равишда кескинлаштириб юборди.

Ана шундай шароитда кўпгина партия комитетлари ғайрат ва қатъият билан ишламоқда, бу эса уларга вазиятни назорат қилиб туриш, меҳнат жамоаларининг барқарор ишлашига, сезиларли ижобий натижаларга эришишга имкон бермоқда.

Бироқ ҳамма жойда ҳам иш ана шундай эмас. Мураккаб вазиятда баъзи бировлар ўзини йўқотиб қўйди. Баъзилар ҳокимият ваколатларини Советларга ва уларнинг ижро этувчи органларига топшириш баҳонаси билан ижтимоий-сиёсий вазиятга таъсир ўтказишдан, ўз шаҳарлари ва районларини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш масалаларини ҳал қилишдан умуман ўзларини четга олдилар. Бир қанча партия комитетларида кадрлар билан аниқ шуғулланмай қўйдилар, уларга нисбатан талабчанликни бўшаштириб юбордилар. Иқтисодиётдаги маълум ўпиришларнинг, бир қанча минтақаларда беқарорлаштирувчи омилларнинг таъсири кучайганининг сабаби ҳам ана шунда.

Ҳозирги пайтда Компартиянинг таянч бўғини — шаҳар ва район комитетлари аниқ, ташаббускорлик ва ҳужумкорлик билан ҳаракат қилиши айниқса зарур. Вазият улардан барча соҳаларда сиёсий усуллар билан юксак интизом ва уюшқоқликни таъминлашни, иқтисодиётни барқарорлаштириш ва одамларни ижтимоий ҳимоя қилиш масалалари изчиллик билан ҳал этилишига эришишни тақозо қилмоқда. Улар меҳнат жамоаларида ва аҳоли орасида ўз таъсирини қатъият билан мустаҳкамлаши лозим. Бунда шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи раҳбарлари намуна кўрсатишлари лозим.

Табиий офат оқибатларини тугатишга алоҳида эътибор бериш керак, деб таъкидланди кенгашда. Етказилган зарарнинг ўрнини тўлдириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳажми кескин камайиб кетишига йўл қўймаслик, жабрланган аҳолига ҳақиқий ёрдам бериш учун сира кечиктирмай ҳамма ишни қилиш зарур.

Ҳар бир район, шаҳар партия комитети ҳозир ўзининг ҳар томонлама пухта ишлаб чиқилган тангликка қарши ва барқарорлаштириш чораларининг аниқ дастурига эга бўлиши керак. Дастур ишларнинг аҳволини батафсил таҳлил этишга асосланган бўлиши ҳамда мустаҳкам хўжалик алоқаларини йўлга қўйишни, корхоналар ва ташкилотлар молиявий аҳволини мустаҳкамлашни кўзда тутиши даркор. Деҳқончилик-саноат комплекси хўжаликларини молиявий жиҳатдан соғломлаштириш, капитал қурилишдаги аҳволни барқарорлаштириш масалалари алоҳида ёндашувни талаб қилади.

Меҳнатга лаёқатли аҳолини иш билан оқилона таъминлаш, янги иш жойларини барпо этиш, қўшма корхоналар ташкил этиш масалалари билан муфассал шуғулланиш зарурлигига эътибор қаратилди.

Умуман иқтисодиётда ишнинг аҳволи қандай бўлишидан қатъи назар партия комитетлари одамларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилишлари лозим. Биринчи навбатда ижтимоий жиҳатдан нозикроқ бўлган пенсионерлар, ногиронлар, кўп болали оналар, болалар, ўқувчилар ва талаба ёшларни, маош ҳисобига яшайдиган шахсларни ижтимоий ҳимоя қилиш керак.

Бу сиёсат ҳамда уни ривожлантириб қабул қилинган қарорлар изчиллик билан амалга оширилиши жойлардаги партия комитетларининг бош вазифасидир. Бу соҳада энг қаттиқ назорат, раҳбарлардан энг қаттиқ талаб, ҳали кўп учраб турган ижтимоий адолатни бузиш, одамларга нисбатан расмиятчилик билан тўраларча ва лоқайд муносабатда бўлиш ҳолларига қатъий чек қўйиш зарур.

Шу билан бир қаторда аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишнинг ички заҳираларини фаол қидириб топиш ва жалб этиш зарур. Хўжаликлар, саноат корхоналари мактабларни оталиққа олиши, кам таъминланган оилаларга уларнинг маблағидан нафақа тўлаш, ногиронлар ва кексаларни парваришлаш учун шафқат ҳамшираларига маош тайинлаш, меҳр-мурувват тадбирлари ана шундай заҳиралардир.

Аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларини ривожлантиришга катта эътибор берилди. Партия, совет ва хўжалик идоралари ишларни ажратилган ер участкаларидан тўла фойдаланиладиган, етиштирилган маҳсулот эса нобуд қилинмай тўла-тўкис меҳнаткашлар дастурхонига тушадиган этиб ташкил этишлари лозимлиги кенгашда таъкидлаб ўтилди. Ер участкаси ажратиб бериш тўғрисидаги аризаларга, ёрдамчи томорқа хўжаликларида етиштирилган маҳсулотни тайёрлаш ташкилотларига сотиш масалаларига лоқайдлик, расмиятчилик билан, менсимай муносабатда бўлиш ҳолларига қатъий чек қўйиш лозим.

Одамларнинг ақл-заковати ва кайфияти учун кураш кучайган шароитда шаҳар ва район партия комитетлари оммага ўз таъсирини сақлаб қолиш ва кучайтиришга эришишлари айниқса муҳимдир. Шу мақсадда бир қанча сиёсий кучларнинг ташаббусни ўз қўлларига олишга, одамларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ўтказаётган сиёсатга нисбатан ишончсизлик уйғотишга уринишларига қарши фаол ҳаракат қилмоқ керак.

Партия комитетлари биринчи котибларининг, партия фаолларининг аҳоли билан алоқаларини, бевосита мулоқотини фаоллик билан кенгайтириш зарур. Ўзбекистон Компартиясининг дастурий мақсадларини, сиёсатини, партия комитетларининг энг муҳим масалаларга доир тутган йўлини ташвиқот қилиш учун оммавий ахборот воситаларининг имкониятларидан кенгроқ фойдаланиш керак.

Бошланғич партия ташкилотларини ташкилий-сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлаш ҳам муҳим вазифадир. Меҳнат жамоаларида ва аҳоли орасида фаол сиёсий ишни йўлга қўйишда уларнинг ҳар бирига ёрдам бериш керак. Бошланғич партия ташкилотлари ижтимоий аҳамиятга молик аниқ масалаларни ҳал қилишни ўз зиммаларига олишларига, одамлар манфаатларининг фаол ҳимоячилари бўлишларига, тўрачилик кўринишларига, суиистеъмолларга, ижтимоий адолат қоидалари бузилишига қарши қатъият билан курашишларига эришмоқ лозим.

Партия интизоми даражасини ошириш, коммунистларга нисбатан уларга топширилган иш соҳаси учун талабчанликни кучайтириш лозим бўлади. Янги шароитда хўжалик юритишнинг кўникмаларини ўзлари ҳам эгаллашлари ва бунда раҳбар коммунистларга ёрдам беришлари, уларда ишбилармонликни, билимдонликни, ишни энг кўп фойдани кўзлаб юритиш маҳоратини тарбиялашлари талаб қилинади.

Коммунистларнинг бир қанча ташкилотларда сақланиб қолган партия сафидан ўз ихтиёри билан чиқиш тамойилини чуқур ўрганиш, уларга принципиал сиёсий баҳо бериш керак. Тугатувчилик ва мағлублик кайфиятларига берилган кишилар билан яккама-якка иш олиб боришни кучайтириш, ўз сиёсий позициясини белгилаб олишда уларга ёрдам бериш лозим. Шу билан бир вақтда партия сафидан чиқиш айрим коммунистлар учун улар содир этган ҳуқуқбузарлик ва суиистеъмоллар учун жавобгарликдан қутулиб қоладиган қулай тирқишга айланишига йўл қўймаслик керак.

Партия сафига якка тартибда танлаб олиш чоғида кўпроқ талабчан бўлиш, партия ташкилоти таркиби энг принципиал, сиёсий етук ва фаол кишилар билан тўлдирилишига кўмаклашмоқ зарур.

Кенгаш район ва шаҳар партия комитетлари фаолиятининг яқин келажакдаги асосий йўналишларига доир кенгайтирилган тавсиянома ишлаб чиқди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари қатнашдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

12 июнь куни Тошкентда ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг бешинчи сессияси иш бошлади.

Мажлисни Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. И. Бугров очди.

Сессия қатнашчилари депутатлар А. А. Алимов (381-Димитров сайлов округи), Х. Сержонов (489-Шўрхон сайлов округи), А. Мўминов (145-Комсомолобод сайлов округи) хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ёдга олдилар.

Ўрни бўшаб қолган депутатлар ўрнига сайланган Ўзбекистон ССР халқ депутатлари ваколатларини тўғри деб топиш ҳақида Мандат комиссиясининг раиси Ш. М. Мирзиёев маъруза қилди. Ўзбекистон ССР Конституциясининг 104-моддасига мувофиқ Олий Кенгаш Ўзбекистон ССР халқ депутатлари Коммунистик районидаги Свердлов номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси А. Г. Машахановнинг (100-Бордонкўл сайлов округи), Ўрта Осиё темир йўли Фарғона бўлимининг бошлиғи М. Мирҳамзаевнинг (401-Темир йўл сайлов округи), халқ депутатлари Андижон вилоят советининг раиси, Андижон вилоят партия комитетининг биринчи котиби Қ. Ҳ. Ҳолмирзаевнинг (145-Комсомолобод сайлов округи), Қорақалпоғистон АССР Олий Кенгашининг Раиси, Ўзбекистон Компартияси республика комитетининг биринчи котиби Д. Н. Шамшетовнинг (489-Шўрхон сайлов округи), Ўзбекистон Компартияси Марказий Назорат комиссиясининг раиси Ш. М. Йўлдошевнинг (381-Димитров сайлов округи) ваколатларини тўғри деб топди.

Олий Кенгаш сессиянинг кун тартибини тасдиқлади. Депутатлар қуйидаги масалаларни муҳокама қилишни белгиладилар:

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раиси тўғрисида

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши иш тартибининг лойиҳаси тўғрисида.

«Мустақил давлатлар Иттифоқи тўғрисида»ги шартноманинг лойиҳаси ҳақида.

«Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси билан Қирғизистон Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида»ги шартномани ратификация қилиш ҳақида.

«Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси билан Туркманистон Совет Социалистик Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида»ги шартномани ратификация қилиш ҳақида.

Ўзбекистон ССР ҳукумати табиий офатларнинг оқибатларини бартараф этиш юзасидан кўраётган чора-тадбирлар ҳақида.

«Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР қонунининг лойиҳаси ҳақида.

«Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР қонунининг лойиҳаси ҳақида.

«Ўзбекистон ССР давлат солиқ идоралари тўғрисида»ги низом лойиҳаси ҳақида.

«Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги Ўзбекистон ССР кодексига;

Ўзбекистон ССР жиноят-процессуал кодексига;

корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотлардан олинадиган солиқлар тўғрисидаги Ўзбекистон ССР қонунига;

Ўзбекистон ССР фуқароларидан, хорижий фуқаролардан ва фуқаролиги бўлмаган шахслардан даромад солиғи олиш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР қонунига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қонунларнинг лойиҳаси хусусида.

«Ўзбекистон ССРда ташқи иқтисодий фаолият тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳақида.

«Ўзбекистон ССРда чет эл инвестициялари тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳақида.

«Ўзбекистон ССРда кооперация тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳақида:

«Йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР қонуни лойиҳаси ҳақида.

Ўзбекистон ССР давлат ҳакамлиги идораларини қайта ташкил этиш тўғрисида.

«Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га қўшимчалар ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳақида.

«ОИТС билан касалланишнинг олдини олиш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР қонуни лойиҳаси ҳақида.

Ўзбекистон ССРнинг баъзи қонун ҳужжатларига қўшимчалар ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида.

«Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Мандат комиссияси ва комитетлари тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳақида.

Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси Раисининг ўринбосари тўғрисида.

Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги комитети раиси тўғрисида.

Ўзбекистон ССР Табиатни муҳофаза қилиш давлат комитетининг раиси тўғрисида.

Ўзбекистон ССР Олий Судининг раисини сайлаш тўғрисида.

Ўзбекистон ССР Президентининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида.

Депутатлар айрим бошқа масалаларни ҳам муҳокама қиладилар.

Сессияда Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов нутқ сўзлади.

У ўз нутқида республиканинг ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг долзарб муаммоларига тўхталди. Ҳозир, бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида аҳолини, айниқса унинг камбағал табақаларини ижтимоий ҳимоялашга алоҳида эътибор бериш зарур. Ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарорлаштириш, юксак унумли меҳнат учун қулай шарт-шароит яратиш иқтисодиётни барқарор ривожлантиришнинг энг муҳим шартларидан биридир. Ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг барча резервларини ишга солиш, ҳамма ерда интизом ва тартибни мустаҳкамлаш керак.

Ҳозирги шароитда республика иттифоқдан ташқарида ривожлана олмайди, деб таъкидлади Президент. Ўзбекистон — тенг ҳуқуқли давлатлар иттифоқи тарафдоридир, бу давлатларнинг иқтисодий ва сиёсий мустақиллиги мустаҳкам бўлиши керак. И. А. Каримов ўз нутқида республикада рўй берган табиий офат оқибатларини бартараф этиш масалаларига катта эътибор берди, иқтисодиётни ривожлантиришнинг белгиланган дастурини амалга ошириш учун бутун халқнинг куч-ғайратларини бирлаштириш бугунги кунда ҳар қачонгидан ҳам зарур эканлигини таъкидлади.

Сессияда ташкилий масалалар кўриб чиқилди.

М. И. Иброҳимовнинг соғлиғи ёмонлиги туфайли уни Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги илтимоси қондирилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Назорат комиссияси раиси бўлиб ишлаган Ш. М. Йўлдошев яширин овоз бериш йўли билан Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси этиб сайланди.

Олий Кенгаш Ўзбекистон ССР дон маҳсулотлари вазири бўлиб ишлаган А. Н. Муталовни Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси Раисининг ўринбосари этиб тасдиқлади.

Т. А. Алимов Ўзбекистон ССР Президентининг маслаҳатчиси этиб тайинланганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Табиатни муҳофаза қилиш давлат комитети раиси вазифасидан озод қилинди. Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Қурилиш, меъморчилик, уй-жой-коммунал хўжалиги ва ободонлаштириш комитети раиси бўлиб ишлаган А. Ш. Ҳабибуллаев Ўзбекистон ССР Табиатни муҳофаза қилиш давлат комитети раиси этиб тасдиқланди.

Олий кенгаш А. С. Моргасовнинг бошқа ишга ўтиши муносабати билан уни Ўзбекистон ССР давлат хавфсизлиги комитети раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисидаги аризасини қондирди. Республика давлат хавфсизлиги комитети раисининг биринчи ўринбосари бўлиб ишлаган Г. А. Алиев Ўзбекистон ССР давлат хавфсизлиги комитети раиси этиб тасдиқланди.

Ўзбекистон ССР давлат ҳакамлиги идораларини Ўзбекистон ССР олий ҳакамлик судига айлантириш тўғрисида қарор қабул қилинди. Р. А. Хачатуров унинг раиси этиб тасдиқланди.

Олий Кенгаш У. К. Мингбоевни Тошкент шаҳар суди раиси вазифасидан озод қилиб, уни Ўзбекистон ССР Олий судининг раиси этиб сайлади.

Депутатлар рўйхатдан ўтиш ва овоз бериш чоғида ахборот ва овозларни ҳисоблашнинг электрон тизимидан фойдаланишди.

Сессия ўз ишини давом эттиради.

• *Шу сонга хабар*

БИРИНЧИ УЙ — БИРИНЧИ ҚУВОНЧ

Жигаристонликлар миннатдор

«Жигаристонда янги уй қад кўтаради». Очиғи, ушбу хабарни интиқлик билан кутган эдик. Биринчи янги уйнинг топширилиши, бу ерда янги ҳаёт бошланганлигидан дарак беради. Шунинг учун ҳам бу ҳаяжонли маросимдан кечга қолмаслик мақсадида бизга қадрдон бўлиб қолган Жигаристонга яна йўл солдик.

Кечаги Ҳаққирмон қўрғонини бугун таниш қийин. Бундан бир ой муқаддам бу ерда кўм-кўк ўтдан бошқа ҳеч вақо йўқ эди. Бугун эса қатор-қатор замонавий уйлар қад кўтармоқда. Ишни режалаштирилганлиги ўз самарасини берди. Ҳар бир ташкилот ўз мажбуриятини сидқидилдан адо этмоқда. Уйларнинг 10 тасини «Узагрострой», яна шунчасини «Ўзколхозстрой», 15 тасини «Средазуголь», 10 тасини «Госкомводстрой» ва 5 тасини «Ўзбекшахтастрой» қурувчилари бунёд этишмоқда. Ҳар бири ўзига хос, бежирим.

Бугун бу ер гавжум. Биринчи уйнинг калити топширилиши муносабати билан кўпчилик ташриф буюрган. Мана, Сотволди Юсупалиев, халқ депутатлари Ангрен шаҳар Кенгаши раиси.

— Ҳорманглар энди, Сотиволди ака, тез ва соз бажарсак бўлар экан-ку!

— Ҳа, нимасини айтасиз. Халқимизда мақол бор-ку, «Бирлашган ўзар, бирлашмаган тўзар». Агар шундай аҳиллик билан, интизом, боз устига қурилиш материаллари ўз вақтида етказиб турилса, жабр кўрганларга берган ваъдамиздан кўра олдинроқ битиришимиз мумкин. Бироқ ёлғиз ўзимизнинг кучимиз ҳеч нарсага етмасди. Бугунги зарбдор қурилишда асосан қўшниларимиз, вилоятимиз шаҳар ва район қурувчилари катта мадад бўлмоқдалар. Бугунги биринчи ҳовли тўйида ҳам уларнинг ҳиссаси катта. «Узколхозстрой» Давлат ширкат бирлашмасига қарашли «Ташоблколхозстрой» трестининг Пискент район 15-махсус механизациялашган кўчма колоннаси қурувчилари биринчи бўлиб 40-уйни Абдусаидовлар оиласига совға қилишди. Шунингдек, ҳар қадамда жумҳурият Президенти И. А. Каримовнинг шахсан назорати сезилиб турибди. Ҳамма соҳа тармоқлари ўз ишларини уддалашаяпти. Минавтодор асфальт ётқизяпти, минэнергия — электр тармоқларини шаҳардан бу ерга олиб келишди, минжилколхоз эса қувурлар орқали ичимлик суви етказиб бермоқда.

Жигаристон бунёдкорлари орасида ўз қаҳрамонлари пайдо бўлди. «Узбекшахтастрой» трестига қарашли ғишт терувчилар бригадаси бригадири, хизмат кўрсатган қурувчи Дмитрий Зазулин, пискентлик Рауфхон Жабборов, Рустамхон Отахоновлар бошчилик қилаётган бригада қурувчилари дам олиш ниманлигини билмай 14 майда бошлаган уйни муддатидан 1 ҳафта олдин топширдилар. Мана шу 8 сотих ҳовлили уйлар бирин-кетин янги эгаларига топширилади.

— Демак, яшаш учун бошпана бор. Боғча, мактаб қурилишлари-чи? Кўчиб келганларнинг кўпи бола-чақалик...

— Кейинги ойдан боғча, мактаб, универсам дўкони, шифохона қурилиши бошлаб юборилади. Ҳозирча асосий эътиборни яшаш жойларига қаратаяпмиз. 10 июлдан бошлаб Жигаристондаги 76 хўжалик аҳолисига шу ердан 8 сотихдан ер ажратиб берамиз. Уларни қурилиш материаллари билан таъминлаш ҳам кўзда тутилган...

Сотиволди ака билан узоқ суҳбатлаша олмадик. Ҳозир у бу ерда энг асосий иш бошлардан бири. Унга гоҳ, у қурилиш раҳбари келиб мурожаат қилади, гоҳ буниси. Лекин у киши нима мақсадда келганимизни англаб, бизни ҳовли тўйи нишонланаётган уй томон бошладилар.

Эшик олдида бизни биринчи уйнинг эгаси Имомали ака Абдусаидов кутиб олдилар. Ичкарида эса тараддуд авжида. Бир ёқда қозон қайнамоқда, бошқа ерда эса қўй сўйилмоқда. Меҳмонларга атаб дастурхон ёзишга уннаётган уй соҳибаси Ҳайринисо опани ҳовли тўйи муносабати билан муборакбод этдик. Опанинг кўнгли бўш экан, дарров кўзлари ёшланди.

— Раҳмат, ҳаммага раҳмат. Жуда хурсандман. 14 фарзандим, 12 неварам ҳам хурсанд. Мана, ҳукуматимиз хизматларимизни унутмабди. Биринчилардан бўлиб калит бизга топширилди. Ўзим Жигаристон қишлоғида хотин-қизлар Кенгашининг раиси эдим. Имомали акангиз 9-кўмир конида 28 йил меҳнат қилганларидан сўнг ҳозир қарилик пенсиясидалар. Бироқ ишдагилар унутишмабди.

(Давоми 2-бетда).

● Президент Фармонлари қандай бажарилмоқда? ●

ГАЗЛАШТИРИШ МУАММОЛАРИ

ЖУМҲУРИЯТ Президентининг қатор Фармонларида қишлоқ аҳлининг талаб истаклари ифодаланган. Айниқса, қишлоқларни газлаштириш, маданий-маиший объектлар қурилишини кенгайтириш муҳим вазифадир. Жамоатчи мухбиримиз халқ депутатлари Оҳангарон район Кенгаши ижроия қўмитаси раисининг капитал қурилиш бўйича ўринбосари У. Танжаров билан районда бу соҳада амалга оширилаётган ишлар, мавжуд муаммолар хусусида суҳбатлашди.

— Усмонали Жўраевич, район қишлоқларини газлаштириш бўйича кейинги пайтда қандай ишлар қилинди?

— Оз бўлса-да, силжиш бор. Хусусан, «Ғаллақудуқ», «ВЛКСМ 50 йиллиги», Куйбишев номли совхозларда лойиҳа-смета ҳужжатлари асосида газлаштириш ишлари бошлаб юборилди. Ушбу йил режасига Қорахтойгача 8,5 километр газ қувури ўтказиш ҳам киритилди. Лекин муаммолар ҳаддан ташқари кўп.

Масалан, Ўзбекистон Вазирлар Кенгашининг 1990 йил 4 августдаги, вилоят ижроия қўмитасининг 1990 йил 15 октябрдаги қарорларига асосан районимиз бўйича 70 километрга газ ўтказилиши зарур. Газ қувурлари «Оҳангарон» совхози орқали ўтиб, Ворошилов ва Серго номли совхозларга етиб бориши керак. Бу масала бўйича вилоят ижроия қўмитасида, «Узбекгазпром» бирлашмасида кўп маротаба бўлдик. «Средазгазпром» ва «Узбекгазпром» бирлашмалари ҳозир агар бу қувурлар тортилса газ етмайди, деган баҳонани кўрсатишмоқда. Ваҳоланки, юқоридаги қарорлар бўйича қишлоқларимиз 1993 йил охиригача газ билан таъмин этилиши керак. Буёғини тушунолмай қолдик...

— Демак, масалани жумҳурият ва вилоят раҳбарларининг аралашуви билангина ҳал этиш мумкин экан-да.

— Ҳа, шундай.

— Қурилиш соҳасида аҳвол қандай?

— Районимизда 10 та мактаб, 7 та боғча қурилиши керак. Шулардан 8 мактаб ва 4 боғчанинг лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрлаб қўйилган. Қолганлари бўйича ҳам лойиҳа ишлари олиб борилмоқда. Уларнинг ҳаммаси пишиқ ғишт билан тикланиши керак. Лекин бизда жумҳурият қурилиш-монтаж трестига қарашли 4-механизациялашган кўчма колоннадан бошқа ҳеч бир ташкилот қурилишда ғишт ишлатишга мослашмаган. Бу ташкилот эса табиийки, уларнинг ҳаммасини эплай олмайди, йилига нари-бериси билан 3—4 миллион сўмлик иш бажариш қувватига эга. Натижада қурилишлар чўзилиб кетаяпти. Трест эса амалий ёрдамни кучайтираётгани йўқ.

— Қурилиш материаллари таъминоти-чи?

— Бу энг оғриқ нуқтамиз. Наримановдаги темир-бетон буюмлари заводи фондда белгиланган темир-бетон конструкцияларининг асосий қисмини бермаяпти. Тўйтепа ва Олмалиқ ғишт заводлари эса улардан ҳам ўтиб тушаяпти. Елиб-югуришларимиз эса кўпинча самарасиз қолаяпти. Натижада худди шу заводларнинг маҳсулотни бермагани оқибатида бултур 10 миллион 612 минг сўм ўрнига 6 миллион 509 минг сўм маблағ ўзлаштирилди, холос.

— Келгусида ижтимоий-маиший объектлар қурилиши жонланишига ишониш қийин экан-да?

— Шунақа. Лекин ҳамма имкониятлардан фойдаланишга ҳаракат қилаяпмиз. Чунки газлаштириш, ижтимоий-маиший объектлар кўлами ва суръатини оширмасдан туриб қишлоқ муаммоларини ҳал этиб бўлмайди. Юқорида айтганимдай вилоят, жумҳурият миқёсида ҳал бўлиши керак бўлган масалалар кўп ҳолларда қўлимизни боғлаб турибди.

Суҳбатдош
Н. АБДУРАСУЛОВ,
СССР журналистлар уюшмаси аъзоси.

Тошкент шаҳар маиший тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 2-ательe жамоаси икки йил бурун йиллик режаларини бажаролмай қийналган бўлса, ҳозирда унинг аксидир. Шу сабабли тикувчиларнинг ўртача ойлик маошлари 200 сўмни ташкил этмоқда. Суратда: эркаклар устки кийимлари бўйича уста М. Юсупова (чапда) шогирди Р. Аҳмедовага ўгит бермоқда.
У. УСМОНОВ суратга олган.

● *Компьютер саводхонлиги—давр талаби*

Бугунги шиддатли тараққиёт даврида ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, кундалик ҳаёт тарзимизда компьютер сўзи худди қайта қуриш ибораси каби кенг қўлланиляпти. Жумҳуриятимизнинг мустақил иқтисодини, маданиятини, ҳар бир бўғинини компьютерлаштирмай туриб, ҳозир биз зўр бериб танқид қилаётган қолоқлигимизни бартараф этиш қийинлиги мутахассис бўлмаган кишига ҳам аён.

XX асрнинг сўнгги 30 йилини қайси ривожланган давлат тимсолида иқтисодий таҳлил қилманг, «сакраш» омилларидан бош сабаби ялписига компьютерлаштириш бўлиб чиқмоқда. Узоққа бормайлик, биргина Японияда йилига 3 миллионга яқин компьютер ишлаб чиқарилмоқда. АҚШ, Европа мамлакатлари, Осиёдаги ривожланган давлатларда аллақачон киши бошига компьютер ишлаб чиқаришга ўтилиб бўлинди. Бу давлатларда компьютердан фойдаланиш худди оддий телефон ёки телевизордан фойдаланиш каби ҳамма учун қулайлаштирилган. Энг муҳими, ҳозирги компьютерлаштириш сиёсатининг бош мезони — ортиқча қийинчиликларсиз тайёр дастурлардан фойдаланиш ва ана шундай дастурларни яратиш ва уларни турли жараёнларга қўллаш бўлиб турибди.

Мустақил бозор иқтисодига ўтиб шиддатли тараққиётни кўзлаётган жумҳуриятимизнинг ҳаётини компьютерларсиз тасаввур этишни ўзи ҳеч мантиққа тўғри келмайди. Боғчадан мактабгача, билим юртлари, техникум, олий ўқув юртлари, корхона, идора, вазирликлар, муҳарририят ва босмахоналар, соғлиқни сақлаш, савдо, тижорат ишлари хуллас, ҳамма жараёнлар компьютерлар билан жиҳозланиши керак.

Мамлакатимиздаги камчилик ва нуқсонларни бош сабаби айни ҳисоблаш техникаси ва ахборот асослари соҳасидаги қолоқликдир. Худди шу фикрга деярли ҳамма зиёлилар иқрор бўлишмоқда.

Жумҳурият халқ таълими вазирлиги мутасаддилари юзага келган аҳволни чуқур англаб, 1988 йилдан жумҳурият мактабларини ялписига компьютерлаштиришга киришдилар. Жумладан, бугунгача Тошкент вилояти ва пойтахт мактабларининг ўзида 1000 дан ортиқ компьютер синфлари очилди. Жумҳуриятнинг қолган вилоятларидаги компьютер синфларини ҳисобга олсак, бу соҳада Иттифоқда олдинги ўринларга чиқиб олдик. Албатта, бундай рапортлар бугунги кунда ярашмаса ҳам, лекин бошқа мақсадни кўзлаб, буларни ёзмоқдамиз. Биз бу билан мактаблар техник имкониятга эга демоқчимиз. Гап энди машиналарга турли дастурларни ишлаб чиқишда қолди. Вазирликда барча мактаб ўқув фанлари учун ўқитиш ўқув дастурлари ишлаб чиқилмоқда. Тайёр ишлар жойларда тарқатилмоқда. Кимё, физика, математика, тилшунослик ва бошқа фанлар бўйича ўқув дастурларидан ҳозирнинг ўзидаёқ фойдаланиш мумкин, улар тахт қилиб қўйилди.

Халқ таълимини ялписига компьютерлаштиришнинг катта режасига мувофиқ куни кеча яна бир ишни бошлаб юбордик. Маълумки, СССР Президенти М. С. Горбачевнинг АҚШга қилган расмий ташрифи доирасида халқ таълимини ривожлантириш бўйича давлатлараро битимга имзо чекилган эди. Ана шу битимга мувофиқ Американинг дунёга машҳур «Ай-би-эм» фирмаси Совет мактабларига шахсий компьютер синфларини етказиб бериш вазифасини олган. Ана шу битимга кўра жаҳон бозоридаги энг харидоргир ва тезкор, катта ҳажмдаги ахборотларни қайта ишлай оладиган ушбу машиналарнинг катта туркуми жумҳуриятимизга келтирилди. Шундай қилиб, мактабларимизда «Ямаха», «КУВТ-86», «Агат», «Правец-8А» машиналари қаторига «Ай-би-эм» PS/2 дек энг замонавий машиналар қўшилмоқда. Уларнинг қулайлиги шундаки, жуда қисқа муддат ичида ҳар қандай киши ёшига мос равишда дастурлардан фойдаланаверади. Аминмизки, бундай машиналарда ишлай билган бола, мактабдан сўнг исталган фаолиятига машиналарни қўллай олади. «Ай-би-эм» машиналари ўрнатилиши муносабати билан халқ таълими вазирлигида жуда жиддий тайёргарлик кўрилди. Энг аввало, фирманинг Москвадаги филиалида жумҳуриятимиздан бир неча киши қайта тайёргарликдан ўтди. Малакасини ошириб қайтган муаллимлар Тошкентда, Самарқанд, Наманган, Хоразмдаги марказларда янги компьютерлар қўйиладиган мактабларнинг муаллимларини қайта ўқитадилар. Бундай марказларда исталган фан ўқитувчиси ўқиши мумкин. Бунинг учун мутахассис бўлиш шарт эмас. Янги техника қўйилган мактабларни шартли равишда «Қанотли мактаблар» дейишга келишдик. Бунинг маъноси шуки, бундай мактаблар ўзига хос кучли марказ бўлиши, ён-атрофдаги мактаблар ўқитувчиларини ҳам қайта тайёрлаши ва уларни янги техника олишга шайлаши лозим.

«ҚАНОТЛИ МАКТАБЛАР» ТАШКИЛ ЭТИЛМОҚДА

Тошкент вилояти ва шаҳри муаллимлари К. Д. Ушинский номидаги жумҳурият ўқитувчилар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш Марказий илмгоҳи биносидаги марказда янги техникани ўзлаштирадилар. Ҳозирги кунда битта синф бу ерда тўлиқ жиҳозланиб, дастлабки 10 нафар илғор муаллимлар ўқитилди.

Эҳтимол, ушбу мақолани ўқиётганлар фақат чет эл фирмаларига қараб қолибмиз деган хаёлга боришлари мумкин. Асли ундай эмас. Чет эл маҳсулотларининг халқ маорифига кириб келиши масаланинг бир қисми, холос. Бу нарсалар, чет эл валюталари билан боғлиқлигини ҳам жуда яхши биламиз. Шунинг учун ҳозир асосий машиналарни жумҳуриятимизнинг ўзида ишлаб чиқариш яқин орада йўлга қўйилади. Жумладан, Тошкентдаги «Алгоритм» ЭҲМ заводида «Тошкент ўқув синфи» тайёрланди. Кибернетика илмий ишлаб чиқариш бирлашмасида эса «Осиё» деб аталувчи синфларни мактабларга кўплаб ўрнатишга ҳозирлик кўрмоқдамиз. Маорифга қанча машина берсак шунча кам. Бу ишларнинг яна ўзига хос томони шундаки, компьютер ишлаб чиқарувчилар ўртасида ҳақиқий рақобатни юзага келтиришдир. Ахир, чет эл компьютерлари ҳам бизда ўзимизники билан ёнма-ён қўйилса, ҳақиқий рақобат бўлиши табиий. Бозор иқтисодининг асосий шартлари ҳам худди шундай. К. Д. Ушинский номли жумҳурият ўқитувчилар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш марказий илмгоҳи қошида бу йилдан бошлаб «Янги информацион технология» кафедраси ташкил этилди. Кафедранинг энг асосий вазифаси машиналар учун янги ўқув дастурларини тайёрлаш, умуман жумҳуриятимизда компьютерли таълимни кенг жорий этишни илмий-услубий бошқаришни таъминлаш, олимлар, ўқитувчилар билан ҳамкорлик қилишдир. Тез кунлар ичида бу ерда етук олимлар фаолият кўрсата бошлайдилар.

Ҳа, шундай қилиб жумҳуриятимиз миқёсида компьютерлаштириш кўлами тобора ортиб бормоқда. Шундай экан, ҳадеб чет эл иқтисодига, маданиятига суялиб қолавермасдан, ўзимизнинг мустақил жумҳуриятимизда компьютерларни тезроқ ҳар бир соҳага қўллашимиз керак. Бугунги кунда катта ахборотлар оқими замонида машиналарни қўлламасак, эҳтимол иқтисодни бошқариб бўлмай қолади, бошбошдоқлик юзага келади.

Илгари давлатлар куч-қудратини баҳолаш учун, тўғрироғи 30—40 йилларда қайси мамлакат қанча кўмир қазийди, пўлат эритади деган саволлар бўлар эди. 60—70 йилларда эса космос анкетанинг бошида бўлди. Ҳозир эса «давлатнинг нечта компьютери бор, аҳолининг компьютер саводхонлиги неча фоиз?» деган сўров асосий ўринни эгаллаб турибди. Шундай экан, компьютерлаштиришни ялписига амалга ошираверишл, унга тегишли маблағларни аямаслик даркор. Нафақат халқ таълими, балки бошқа вазирлик, маҳкамалар бу ҳақда бош қотиришлари жуда муҳим. Халқ маорифида эса компьютерлаштириш бош масалалардан бири бўлиб қолаверади. Бунинг учун ҳамма имкониятларни сарфлайверамиз.

Олимжон БОБОЖОНОВ,
Жумҳурият халқ таълими вазирлигининг компьютерлаштириш бўлими бошлиғи.
Бахтиёр КАРИМОВ,
Тошкент шаҳар, Чилонзор районидаги 138-мактабнинг информатика муаллими.

МУҲАРРИРИЯТГА МАКТУБ

ТЕЛЕФОНЛАРГА ҚАЧОН СОН КИРАДИ?

ҲУРМАТЛИ муҳарририят! Биз рўзномалар учун нафақат доимий бўлиб қолган, балки сийқаси чиққан мавзу ҳақида яна бир бор ёзмоқдамиз. Бу — ёшу-кексанинг, соғу-касалнинг асабига кунда-кунора салбий таъсир этувчи телефон можаросидир.

Бир ярим йил муқаддам Октябрь районининг 1-Май маҳалласидаги йиллар давомида навбатда турган ўндан ортиқ хонадонларга «Телефон» ширкати томонидан (45-АТС билан биргаликда) икки баробар қимматига бўлса-да телефон туширилди. Кабель симлар етишмаслигини рўкач қилиб ҳаммага фақат жуфтланган рақамлар (блокиратор) уланди. Ширкат-ку яхшими-ёмонми ўз ишини бажариб кетди. Лекин бу ёғига 45-АТС дагилар ўз «фаолиятларини» бошладилар. Янгилигида гоҳ ишлаб, гоҳ ишламай турса керакда, бу телефон деганлари, деб ўйласак кейинчалик ҳам тайини бўлмай қолди. Маҳаллада бизнинг 45-01-16 рақамли телефонимиздан ташқари 45-40-18, 45-41-18, 45-10-12, 45-11-12, 45-21-23, 45-10-85, 45-00-68, 45-01-68 каби телефонлар ҳам шу аҳволда экан. Охирги иккитаси ишлаган тақдирда ҳам параллел телефонлар ролини бажариб туради.

Ушбу шикоят хатимиздан сўнг усталар ўзларининг доимий «бузуқ линия»ларини (бундай дейилишига сабаб кўпинча АТСдагилар шикоятга шундай жавоб қиладилар) таъмирлашлари мумкин. Лекин қанча муддатга, билиб бўлмайди.

Шу ўринда симёғочлардан пала-партиш тортилган симларни, автомат текширувчи «робот»га берилган носозлик ҳақидаги хабарлар жавобсиз қолишини ҳам эслатиб ўтиш лозимдир. Бирор фурсатга кечикиб пул тўласангиз, огоҳлантиришсиз узиб қўйишни биладилар. Бунда телефонингиз неча ой ишламади-ю, неча кун ишлаган, қизиқиб ўтиришмайди.

Шунга яраша камчиликларни улар ҳам ўз вақтида бартараф этиб турсалар бўлмайдими?

МИНАВАРОВлар оиласи.

«ТЕГИРМОНДАН БУТУН ЧИҚҚАН»

Хат, шикоят ва оммавий ишлар бўлими мудири эдим. Хонага бир қария кириб келди. Салом-аликдан сўнг сўрадилар.

— Бошлиғинглар қаерда?

— Босмахонага кетгандилар. Нима хизмат бор эди, отахон?

— Э, жанжалли ишда, болам,— қария юзимга тикилиб турди-да, сўнг деди: — Сизни танимай турибманда! Менга қаранг, анави Ином полвоннинг ўғли борку... йўғон мухбир йигит...

— Иброҳим Тошевни сўраяпсизми?

— Ҳа, балли! Шу болани излаб келгандим...

Дорилфунунни тугаллаб, Пискент район «Меҳнат байроғи» рўзномасига ишга келганимга яқинда 4 йил бўлади. Шу вақт мобайнида юқоридаги каби воқеаларнинг кўп шоҳиди бўлдим. Шунинг учун отахон дардини менга (буёғини сўрасангиз айнан шикоятлар билан шуғулланувчи ходимга) ёки муҳарририятнинг бошқа ходимларига айтмай, шахсан Иброҳимни сўраганига ажабланмадим.

Пискентда турли мавзуларда қалам тебрата оладиган истеъдодли қаламкашлар кўп. Аммо Иброҳим улар орасида бир жиҳати билан ажралиб туради. Дадиллиги, оддий меҳнаткаш инсонга жонкуярлиги одамлар дардига энг оғир дамларда таянч, ҳамдард бўла олиши билан. Шу ҳислати уни элга танитди, энг асосийси, унга ишонч ортди.

Бироқ танқид кимга ёқади дейсиз! Ана шу ростгўйлиги, дадиллиги бундан бир неча йил аввал унинг бошига жуда кўп маломатларни келтирди. Шунга қарамай у йўлида учраган ҳамма тўсиқларни матонат билан енгди. Бошқача қилиб айтганда, «тегирмондан бутун чиқди».

Иброҳимни ўқувчилик йилларимдан биламан. 1978 йили район «Меҳнат байроғи» рўзномаси қошида ташкил этилган ишчи-қишлоқ мухбирлари мактабида ўқиб, мухбирликнинг илк сабоқларини бирга ўрганган эдик. Жамоатчи мухбир бўлиб юрган ўша йилларимизда ҳам орамизда у танқидий материалларни кўпроқ ёзарди. Мактабни тугаллаб, у ТошДДнинг журналистика куллиёти сиртқи бўлимига ҳужжатларини топшириб, район рўзномасида ишлай бошлади.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист, СССР Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси Мажид ака Самадов ўша кезлар у ҳақда шундай деган эди. Иброҳим Тошев — газетанинг энг ёш ходими. Ўта тиришқоқ ва изланувчан. Қаламга олмоқчи бўлган ҳар бир мавзусини ҳамиша етти ўлчаб бир кесади.

Талабалик йилларимда (кечки бўлимда ўқирдим) «Ёш ленинчи» рўзномасида ишлардим. Ўша йиллари ёшлар аҳлоқи мавзусида бир мақола ёзиб 200 тага яқин мактуб олган эдим. Районга ишга келгач, яна ўша мавзуда ўзимни синаб кўрдим. Аммо, бор-йўғи... 4 тагина хат келди. Ўшанда «район газетасига қизиқарли нарса ёзсанг ҳам ҳеч ким ўқимас экан-да!» деган тушкун фикр хаёлимдан ўтган эди. Аммо бир воқеа бўлди-ю, фикрим тамоман ўзгарди.

Хатлар бўлимида иш бошлаган дастлабки кунларим эди. Иброҳим қўлимга бир мақола тутқазди-да, кулди:

— Одамлар фикрини билдирса, бўлимингнинг иши жонланиб кетар деб, ёзиб келдим. Бир танишиб чиққин-чи!

Лавҳа

«Ёзишдан уяламизми?» мақоласи ўтган йилнинг февралида эълон қилинди. «Бўлимнинг иши жонланиб кетсин» деган гапга ҳам фаришта «омин» деб юборган экан. Икки ой давомида шу мақола юзасидан муҳарририят 100 дан ортиқ мактуб олди.

«Аёлларимизнинг бугун биз — эркаклар билан ҳуқуқлари тенг, деб ёзади муаллиф. Иш баробар — ош баробар. Лекин нега ижтимоий тенгликдаги адолат тенг эмас. Агар бирор қиз қонунсиз ҳомиладор бўлиб қолса, йигитга жазо муқаррар. Қилғиликни қилган суюқоёқ эса бегуноҳ юраверади.

Эри урушда ҳалок бўлган, ўн тўққиз ёшида бир бола билан эридан бева қолган бўлса-да, бирор марта хиёнат кўчасига кирмаган вафодор аёллар биз ўзбеклардан чиқмаганмиди? Умрида бировнинг юзига боқмаган, кўчада бировни учратса, дарҳол рўмоли билан кўзини беркитиб оладиган мўътабар зотлар бизнинг оналаримиз, опаларимиз эмасми? Ўзбек шаънини тупроққа булғаётган суюқоёқлар қаердан пайдо бўляпти?

Деҳқоннинг пахтаси ҳақида бир кун ёзмасак, у бизнинг устимиздан арз қилмайди. Чорвадорнинг сигирини мақтамасак ҳам сут бераверади. Лекин бу ҳақда ёзмасак, урф-одатимизга, шаънимизга ёт кўринишлар олдини олмасак, эртага бош кўтариб юролмай қоламиз!»

Иброҳим Тошев «Кимдан кўрсатма керак?» сарлавҳали мақоласида ҳамюртларимиз номини абадийлаштиришга лоқайдлик натижасида ўз орамиздан чиққан ўнлаб ажойиб инсонларни ёшларимиз танимаслигини ёзса, «Шундай маскан керакми?» дея номланган муаммоли мактубида район ҳудудида доривор ўсимликларнинг кўплиги, аммо уларга беэътиборлигимиз хусусида фикр юритади.

Пискент табиатига Олмалиқ шаҳридаги саноат корхоналарининг нечоғли катта зарар етказаётганлиги ҳақида бугунги кунда деярли ҳамма матбуот нашрларида фикрлар айтилмоқда. Иброҳим ўтган йили «Тошкент ҳақиқати» рўзномасида босилган «Заҳар ютаётган қишлоқлар» сарлавҳали мақоласида яна шу масалага қайтиб, экологик ҳалокат хусусида асосли мулоҳазалар баён этган эди.

Эндиликда яна қадр топаётган, ота-боболаримиз моҳир қўллари туфайли қад ростлаган эски мезоналарга ҳурмат, «пахта иши» сабабли ноҳақ жабрланганларнинг аччиқ қисмати ҳақидаги мавзулар ҳам куюнчак журналистни бефарқ қолдирмади. Район ва вилоят рўзномаларида ёритилган «Хасти бузрук» тикланмоқда» ва машҳур пахтакор Ҳаким полвон Бегматов ҳамда ноҳақ қамалган, ҳозир қайта партияга тикланган собиқ хўжалик раиси Хушвақт Шириновлар ҳақидаги мақолалар шулар жумласидандир.

Шу йилнинг бошидан район рўзномаси саҳифаларида дўконларда содир бўлган харидорлар ҳақига хиёнат, яшириб мол сотиш каби ҳоллар фош қилинган текширув материаллари кўплаб пайдо бўлди. Уларнинг муаллифи ҳам тиниб-тинчимас мухбир, йил бошида район ишчилар назорати қўмитаси раиси ўринбосарлигига сайланган дўстимиз Иброҳим Тошев эди.

Иброҳим СССР журналистлар уюшмаси аъзоси Анвар Аҳмедов ва Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, кекса журналист Абдулазиз Маҳмудовларни ўз устози деб билади.

У матбуотда ёритилган ёшлар муаммоларига бағишланган туркум мақолалари учун ўтган йили Тошкент вилояти Ленин комсомоли лауреатлигига сазовор бўлди.

Журналист дўстимизни қизғин муборакбод этиб, унга дадиллик, ишларида ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

Т. ҲАСАНБОЕВ,
Пискент район «Меҳнат байроғи» рўзномаси масъул котиби.

БИРИНЧИ УЙ — БИРИНЧИ ҚУВОНЧ

(Боши 1-бетда).

Кўмир кони 500 сўм ёрдам пули берди. Яна шунча пулни ҳамма қатори ҳукумат томонидан олдик. Мана шу 50—55 минг сўмлик уйлардан [illegible] ва яна шаҳардан 1 та квартирани давлатимиз бизнинг оила учун ажратиб берди. Хурсанд бўлмаймизми? Барака топинглар, соғ-саломат бўлинглар. Сиз газетдан бўлсангиз, ёзинг, уйимизни қуриб берган Рауфхон, Рустамхон, Собирхонлар ўз ўғлимдек бўлиб қолишди. Қўллари дард кўрмасин.

Опа севинч ёшларини яшира олмай, яна юзини яширди. Шу пайт бирдан «келишди, келишди» ҳайқириқлари янгради. Болалар ташқарига отилишди. Дастлабки уй калитини [illegible] Пискентдан бир автобус делегация келган экан. Район партия қўмитаси котиблари, жамоа хўжалик бошлиқлари, нуроний отахонлар.

Район партия қўмитаси котиби Ҳимайдулла Акрамов шундай деди:

— Табиб табиб эмас, бошидан ўтказган табиб дейдилар. Табиий офат нималигини биз жуда яхши биламиз. 1983, 1987 йилларда райондаги Гулистон жамоа хўжалигини сув босган. Ўшанда бизга ҳамма ёрдам берган эди. [illegible] 4 май воқеасидан сўнг район аҳолиси ва 27 ташкилот томонидан 60 минг сўм миқдорида пул йиғилди. Биз пулларни 15-махсус механизациялашган кўчма колоннага топширдик. Улар эса бу маблағ эвазига мана шу ажойиб уйни бунёд этишди. Бундан ташқари Гулистон жамоа хўжалиги 5 минг сўм, шаҳар ижроия қўмитаси 3 минг, район ғамхўрлик жамияти 4 минг сўмлик озиқ-[illegible] ёрдам кўрсатдилар...

[illegible] Пискент район маданият бўлими санъаткорлари ўзларининг куй-қўшиқлари билан хонадонга файз киритишди. Тантана сўнггида нуроний отахонлар марҳумлар хотирасига фотиҳа тортиб, [illegible] раҳбарлар ва қурувчилар шаънига дуо қилдилар. [illegible] ҳимдан билиб қолдим. Юқорида Ҳимайдулла Акрамов камтарлик қилиб бир нарсани айтмабди. Янги ҳовли эгаларига [illegible] лар томонидан тўёна қилинган экан.

Даврон АҲМАД,
«Тошкент ҳақиқати» махсус мухбири.
Жигаристон, 10 июнь.
Суратларда: Жигаристонда ҳаёт яна жўш ура бошлаган [illegible].
Суратлар муаллифники.

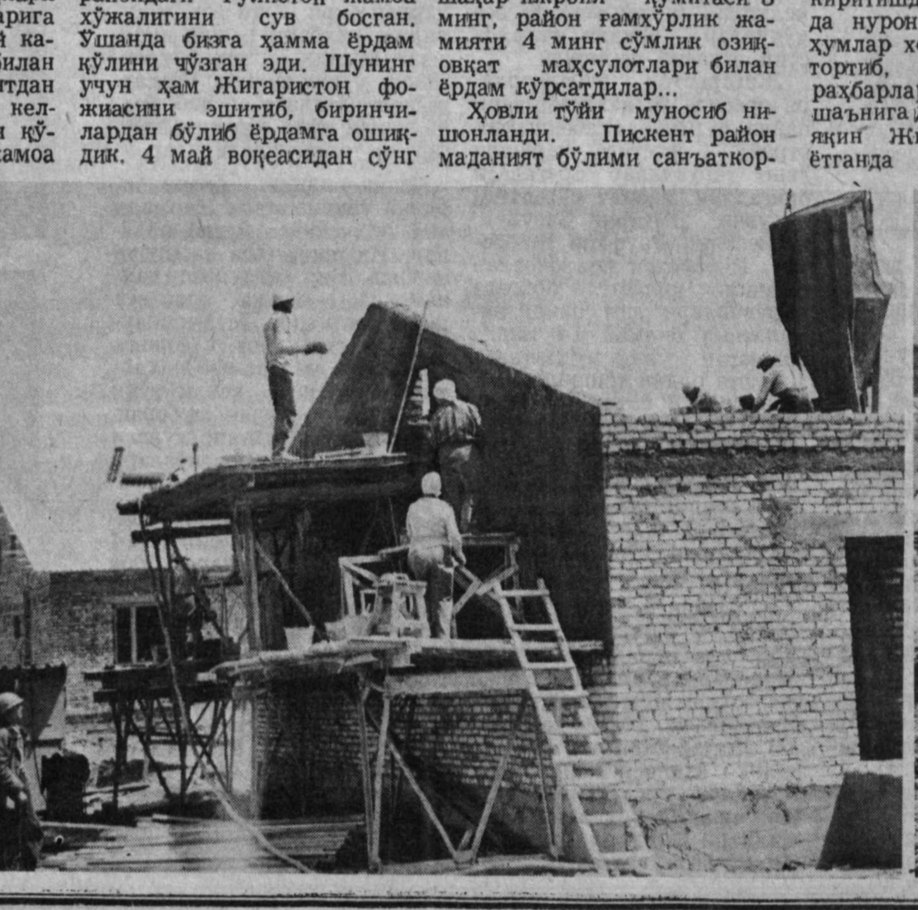

● Лутфий таваллудининг 625 йиллиги ●

ТУРКИЙ НАЗМНИНГ МАЛИК УЛ-КАЛОМИ

БУ ЙИЛ ўзбек адабий тилининг асосчиси Алишер Навоийнинг муборак 550 йиллик санаси нишонланаётир. Айнан ушбу сана нишонланаётган 1991 йилда яна бир туркий (ўзбек) сухан шоир, туркий назмдаги қалам аҳлининг табаррук устодларидан Мавлоно Лутфий таваллудига ҳам 625 йил тўлади.

Шу ўринда ҳеч кимга маломат тошларини отмаган ҳолда, холисанилло бир мулоҳаза айтиб ўтишни жоиз деб биламан:

Халқимиз тарихига назар солсак, биз каби тарихий бой, олиму шоиру соҳибқирон зотлари кўп бўлган халқлар жуда озчилик экан. Минг афсуски, ўз аждодлари хотирасини ёд этишда биз каби лоқайд халқ ҳам оз бўлса керак.

Чунончи, яқин икки йил ичида темурийзода шоира Зебуннисобегимнинг (1639 йили туғилган) 350 йиллиги, Бобораҳим Машрабнинг (1640 йилда туғилган) 350 йиллиги, Жаҳон отин Увайсий (таваллуди тахминан 1789-90 й. деб олинган) 200 йиллиги, Муҳаммад Расул Хоразмий — шоир Мирзонинг (таваллуди 1840 й.) 150 йиллиги нишонланиши керак эди. Машрабшунос олим М. Зокировнинг Машраб ҳақидаги чиқишларини мустасно этганда, юқорида қайд этиб ўтилган шоиру шоиралар хусусида матбуотимиз лом-мим дея олмади.

Мен адабиётшунос олим ёки тарихчи эмасман. Бор-йўғи бир қаламкашман. Аммо ҳаваскорман деб мен четга қочсам, унча таниш эмасман деб сиз четга ўтсангиз, аждодлар ёдини одамлар хотирига ким солади? Ахир аждодлар хотирасидан, тарихимиздан йироқлашиб қарийб сўқир даражасига келиб қолдик-ку! Энди яна қаёққа борамиз?!.

Келинг, азиз муштарийлар, мавзудан четламайлик. Улуғ бобомиз Ҳазрат Алишер Навоийнинг табаррук 550 йиллик саналарида у зоти шарифни кўрган, у киши билан ҳамнафас, ҳамсуҳбат бўлган яна бир туркий назм жонкуяри Мавлоно Лутфий санаи муборакларида ул зотни бир дам бўлсада эсга олайлик. Зеро, Жаноби Расулуллоҳ ҳам ўз ҳадиси шарифларида демишлар: «АВЛОД ВА АЖДОДЛАРИНГИЗНИ ЯХШИ ТАНИБ ОЛИНГЛАР...»

Биз яхши таниб олишимиз, эъзозлашимиз лозим бўлган аждодларимиздан бири Мавлоно Лутфий 1366 йили таваллуд топганлар. (Лутфий таваллуди ҳам Увайсий таваллуди каби замондош тарихчилар келтирган тарихлар баёни асосида 1366 йил деб белгиланган). Лутфий ўз замонасининг жуда йирик шоири бўлиб, ўша давр анъаналарига кўра у ҳам зуллисонайн қаламкашдир. Аммо ижодининг асосий қисми туркий (ўзбек) тилида бўлганлиги учун ҳам туркийзабон шуаро (шоирлар) қаторидан ўрин олади. Ҳазрат Низомиддин Мир Алишер Навоий ўзининг «Мажолис ун-нафоис» («Гўзал мажлислар») рисоласида шундай ёзади:

«Мавлоно Лутфий (алайҳирраҳма) ўз замонининг малик ул-каломи (сўз подшоҳи) эрди, форсй ва туркйда назири (ўхшаши) йўқ эрди, аммо туркйда шуҳрати кўпроқ эрди ва туркй девони машҳур ва мутааззирулжавоб (ҳозир-жавоб) матлаъ (ғазалнинг илк байт)лари бор, ул жумладин бири будурким:

«Нозуклик ичра белича йўқ,
торн гисуйи,
Ўз ҳаддини билиб, белидин ўлтурур
қуйи...»

Яна бири будурким:
«Сайд этти дилбарим мени
ошуфта сочдин:
Солди каман бўйнима
икки қулочдин.»

Ва Мавлоно (Лутфий)нинг «Зафарнома»[1] таржимасида ўн минг байтдин ортуқроқ маснавийси бор...

(У) тўқсон тўққиз (йил) яшади ва охир умрида «Радифи офтоб» («Офтоб» радифли) шеър айттиким, замон шуароси барча татаббуъ (эргашиш, ўхшатиш) қилдилар, (аммо) ҳеч қайсиси матлаъни онча айта олмадилар ва ул матлаъ бу дурурким:

«Эй зулфи шаб мисолат
сояпарвар офтоб,
Шоми зулфатро ба жойи моҳ,
дарбар офтоб»[2]

...Мавлоно (Лутфий)нинг қабри шаҳр навоҳисида деҳи Канордаким, ўз маскани эрди, андадур».

Ҳазрат Навоий баёнидан кўриниб турибдики, Мавлоно Лутфий 99 йил умр кечириб шаҳр (яъни Ҳирот шаҳри) яқинидаги ўзи яшаган Канор қишлоғига дафн этилган.

Мавлоно Лутфий ижоди ҳақида тўхталиб, тарихчи Хондамир ўзининг «Макорим ул-аҳлоқ» рисоласида Лутфий назмиёти ўн икки минг байт атрофида эканлигини айтади. Лутфий шеъриятида ғазал жанри билан бирга 1411 йилда ёзилган туркий (ўзбекча) «Гул ва Наврўз» достони алоҳида ўрин тутади. Лутфий ўзининг туркий (ўзбекча) ижоди билан ўша даврда ўзбек тилида асар битиш мумкин эмас деган ғояни илгари сурувчиларга қаттиқ зарба бера олди. Бу эса ўша давр адабий муҳитида жуда ноёб ҳодиса эди.

Мавлоно Лутфий 99 ёшида 1465 йили Ҳиротда вафот этди[3].

Қуйида Лутфий лирикасидан намуналар келтирамиз.

Дилмурод САИДОВ.

ЛУТФИЙ

ҒАЗАЛЛАР

Сайд этти дилбарим мени ошуфта сочдин:
Солди каманд бўйнума икки қулочдин.
Ҳуснинг чоғида то не адабсизлик этти гул
Ким, юзуни қонатти сабо захми кождин.
Қандини тенг ўлсун ул шакар ирнинг била набот,
Маълум эрур тафовути икки йиғочдин.
Гар шона урса зулфингга машшотаи насим,
Чиққай ҳазар халқа кўнгул тегма сочдин.
Тўйғунча қўй юзунг сори Лутфийни боққали,
Неъматни бой киши аямас чунки очдин.

* * *

Лаълиға боқсам билурким, кўнглум
ул ён тортадур,
Ноз ила ўлтурғали айтур: «Сени
қон тортадур!»
Чашми масту жом лаълин кўргай
эрди Ҳизр агар
Ичгай эрди бода ўликим, оби
ҳайвон тортадур.
Соҳири Бобилки, сеҳр ичра
мусалламдур букун,
Ғамзангизнинг саҳмидин юзига
қалқон тортадур.
Гарчи умрум кечти нола бирла
ул гул дардидин,
Сўрмадиким: «Бу не булбулдурки,
афғон тортадур!»
Ул сенинг ойдек жамолингни
йироқдин дуняда —
Кўргамен, деб банда доим меҳнати
жон тортадур.
Зулфингиз элтур мени гоҳ Каъба,
гоҳо дайрға,
Бандани ҳар ергаким, рўзи
паришон тортадур.
Борди бермай шарбати васлин бу
хаста Лутфийга,
Умр борди-ю, ҳануз ул ранжи
ҳижрон тортадур!

ТУЮҚЛАР

Кўнглума ҳар ёнки боқсам — доғи бор,
Ҳар неча дардимни десам, доғи бор,
Қилча танға бори ишқинг ёр эди,
Бир сори бўлди фироқинг доғи бор.

* * *

Кечди умру тушмади ул ёр ила,
Қўрқарам, кўнглум бу ғамдин ёрила.
Бу вафосизлик, ки, сендин кўрмишам;
Эътиқодим қолмади ҳеч ёр ила.

* * *

Чархи кажрафтор элидин ёзамен,
Чиқмадим ҳижрон қишидан ёза мен.
Бир мени ёрлиғ била ёд этмас ул,
Ҳар неча ул шаҳқа қуллуқ ёзамен.

РУБОИЙЛАР

Эй кўнгул, бу йўлда не ғамдур санга,
Ким, ҳаёли ёр байрамдур санга.
Севдинг ўз ҳаддингдин ортуқ ёрни —
Ғар сени куйдурсалар, камдур санга!

* * *

Сайд қилди бизни жайрон кўзлари,
Телба бўлди, жон эшитиб сўзлари.
Ёр агар қилса иноят, не ажаб,
Қулни чун девона қилди ўзлари!

[1] Шарафуддин Али Яздийнинг машҳур «Зафарнома» асари биринчи марта ўзбек тилига Лутфий томонидан шеърий таржима қилинган. Аммо бу таржима бизгача етиб келмаган.

[2] Таржимаси (бизники — Д. С.):
Эй, тун каби кокулингдан-ким, тўсилгандир қуёш
Шоми зулфингни ой қолиб, парда қилгандир қуёш.

[3] Мавлоно Лутфийнинг 625 йиллиги муносабати билан Атамалар комиссияси тавсиясига кўра, Тошижроқўм қарорига биноан 1990 йили Лутфий номи Чилонзор ноҳиясидаги Оқтепа майдони ва Фарҳод бозори оралиғидаги асосий кўчага берилди.

ШАҲАР АҲОЛИСИГА

● ТОШКЕНТ районининг Навоий номли колхоз сабзаводкорлари карам, пиёз ва картошкадан мўл ҳосил етиштирдилар. СУРАТЛАРДА: (юқорида чапдан) илғор сабзавоткорлар Хусния ва Зулфия Абдуллаевалар, бригада бошлиғи Мурод Ғофуржонов, (пастда) оила пудрати аъзоси Турсунбой Абдуллаев ва партия ташкилоти котиби Ботир Тўлаганов.

Сураткаш Н. МУҲАММАДЖОНОВ.

АТАМАШУНОСЛИККА ҚЎШИЛГАН МУҲИМ ҲИССА

ЯҚИНДА Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Тилшунослик институти терминология бўлими ходимлари бир ёқадан бош чиқариб «Ўзбек тили илмий-техникавий терминологиясини тартибга солиш принциплари» номли илмий тадқиқот ишлари тўпламини нашр қилдириб («Фан», 1991), тилшунослик ривожига яна бир салмоқли ҳисса қўшдилар. Тўпламнинг мавзу баёнида аффиксал, қўшма, бирикма терминлар, лексик-семантик усулда ясалган лексик бирликлар хусусида, уларни тартибга солиш муаммолари ҳақида баъзи ўринларда қисман, баъзи ўринларда батафсил фикр баён қилинган. Асарнинг номидан маълум бўлиб турибдики, китоб ўзининг назарий ҳамда амалий аҳамиятига кўра тилшунослар, илмий ходимларга, ўқитувчи, таржимон, матбуот ва нашриёт ходимларига, умуман, терминология билан қизиқувчи барча китобхонларга мўлжалланган.

Китоб қуйидагича мавзуларга бағишланган ишларни қамраб олган: «Аффиксация усулида ясалган термин ва терминоэлемент ҳамда уларни тартибга солиш масалалари» — Н. Қосимов; «Қўшма терминларнинг хусусиятлари ва уларни тартибга солиш масалалари» — А. Мадвалиев; «Ўзбек тили терминологиясида жуфт терминлар ва уларни тартибга солиш» — Н. Маҳкамов; «Ўзбек тилининг илмий-техник бирикма терминлари ва уларни тартибга солиш масалалари» — Р. Дониёров; «Умумистеъмолдаги сўзлардан лексик-семантик усул билан ясалган терминлар ва уларни тартибга солиш» — Ҳ. Шамсиддинов.

Биринчи мақола номидан ҳам англашилиб турибдики, термин ясашнинг аффиксация усули ҳақида гап боради, яъни аффиксларнинг термин ясашдаги беқиёс имкониятлари, уларнинг ифодалаб келган маъно категориялари муаллиф томонидан атрофлича таҳлил қилиб берилган, айрим аффикслар: **-ш(-иш), -в (-ув), -к (-ик), -ма, -к (-ак), -лаш, -(-у) вчи, -диган, -ган, -ий(-вий)** хусусида, уларнинг тавсифи ҳақида анча мукаммал мушоҳадалар баён қилинган.

Маълумки ўзбек тилида «қўшма сўз», «қўшма термин», «бирикма», «бирикма сўз» каби лексик бирликлар борки, уларни бир-биридан ажратиб, бирор аниқ мезон асосида таҳлил қилиб чиқиш ўзбек тилшунослигида ҳамон ҳал бўлмай келаётир. Тўпламдаги иккинчи мақоланинг биринчи қисми ана шулардан «қўшма сўзлар» ва «қўшма терминлар»га бағишланган бўлиб, муаллиф улар ўртасидаги умумийлик билан тафовутлари ҳақида сўз юритади ва айтиш керакки, бу йўналишда у анча дадил ва манзур бўларли фикрлар баён қилган. Иккинчи қисм қўшма терминларнинг манбалари, учинчиси гибрид терминлар, тўртинчиси қўшма терминларнинг турлари ва охирги — бешинчи қисми қўшма терминларнинг имлосини қамраб олган.

НАШРДАН ЧИҚДИ

Учинчи мақола ҳозирги замон ўзбек терминологиясидаги жуфт терминлар баёни, таҳлили ва уларни тартибга солиш йўл-йўриқларига бағишланган. Муаллиф: «Икки мустақил сўздан жуфт термин ясалавермайди... Жуфтлашувчи сўзлар семантик жиҳатдан ўзаро боғлиқ, алоқадор бўлиши керак» (вольт-ампер, вакуум-бак каби), дейди ва улар орасидаги тенглик муносабати ёзувда дефис билан кўрсатилади, деб хулоса чиқаради.

Тўртинчи иш рус тилида эълон қилинган ва тўпламнинг катта қисмини қамраб олган. Унинг асосий мавзуи ўзбек тилининг илмий-техник бирикма терминларини ўрганишга бағишланган. Уни ўқиган ўқувчи бирикма терминлар хусусида, ҳозирги пайтда уларни қўллашдаги йўл қўйилаётган камчиликлар ва уларни бартараф этиш масалалари ҳақида атрофлича билим олади.

Бешинчи мақолада умумистеъмолдаги сўзлардан лексик-семантик усулда ясалган терминлар, уларнинг тўғри ва нотўғри шакллари талайгина мисоллар таҳлилида баён қилинган. Унда танқидий фикрлар билан бирга бундай усулда ясалган ва ясалаётган терминларни тартибга солиш мезонлари кўрсатилган.

Хулоса қилиб айтганда, бу илмий тўплам ҳозир тилимизда қайта қуриш руҳи барқ уриб турган бир паллада ўқувчилар оммасига туҳфа бўлди. Аммо сўз бошида таъкидланганидек, бу илмий ишлар мамлакатимизда бошланган қайта қуриш даврига қадар ёзилган бўлиб, унда келтирилган терминларнинг ҳаммаси ҳам ҳозирги талабга жавоб бера олмайди. Бинобарин, ва бошқа жузъий камчиликлар хусусида танқидий фикрлар билдиришларига ишонамиз.

Муҳими шундаки, мазкур илмий ишда терминларни тартибга солиш ниҳоятда муҳим вазифа эканлиги, бунинг учун эса жамоатчилик диққатини жалб этиш зарурлиги ғояси олға сурилган. Зеро, қайси тилда бўлмасин, терминологик талабларга жавоб бера оладиган ҳар қандай термин ахборот алмашиш жараёнини осонлаштиради.

Азимжон ҚОСИМОВ,
филология фанлари номзоди.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

● ЯПОНИЯ пойтахти — Токио кўчаларида ўрнатилган мана бундай автоматлардан истаган пайтингизда аччиқ кофе ёхуд муздай газли сувлар ичишингиз мумкин.
А. КАТКОВ сурати. (ТАСС).

ЯНГИЛИКЛАР ТЎЛҚИНИДА

● Яқин кунлар ичида Жазоирнинг янги ҳукумати тузилади. Унинг таркибига партиявий таъсирда бўлмаган мустақил арбобларнинг кириши кутилмоқда. Миллий телевидение орқали якшанба куни сўзлаган Бош-вазир Сид Аҳмад Ғазалий ана шу гапларни айтди. Унинг фикрича, партиясиз маҳкама яқин келажакда бўладиган парламент ҳамда президент сайловларини адолатли равишда юқори савияда ўтказади.

● СССР Президенти М. С. Горбачев таклифига биноан шу йил 24—25 июнь кунлари Финляндия президенти М. Койвисто Совет Иттифоқига сафар қилади, деб хабар берди Финляндия ахборот агентлиги.

● АҚШ КОНГРЕССИНИНГ қуролли кучлар ишлари бўйича сенат комитети раиси Нанн Эн-би-си телекомпанияси мухбири билан қилган суҳбатида СССРга АҚШ ҳамда халқаро молия-иқтисодий ташкилотлар томонидан ёрдам берилишини ёқлаб гапирди. 10 минг донадан 20 минг донагача ядровий қуролга эга бўлган Совет Иттифоқида катта тўс-тўполонларнинг бўлиши Америка манфаатларига мос бўлиб тушмайди, деди сенат комитети раиси.

● ҲОЗИРГИ пайтда ГФЖда турган СС-23 тоифасидаги ўртача олисликка учадиган 24 та совет ракетаси уч йил мобайнида йўқ қилиб ташланади, деб хабар берди Германия ҳукумати. Мудофаа вазирлиги вакилининг гапларига қараганда, мазкур ракеталар ядровий каллакларга ҳамда учирилувчи қурилмаларга эга эмас.

● ИРОҚНИНГ қуруқликдаги қўшинлари танклар ҳамда вертолётлар ёрдамида ўтган душанба куни Ироқнинг жанубидаги ботқоқлик жойларда яшириниб ётган шиа мазҳабига мансуб исёнчиларга қарши юриш бошлади. Ироқ жанубидаги Басра шаҳри яқинида дастлабки тўқнашувлар бўлиб ўтди, деб хабар берди Теҳрон радиоси. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти вакилларининг маълумотларига қараганда, Ироқ армиясининг таъқибидан қўрққан 400 мингдан 700 минг нафарга яқин шиалар ўша ботқоқзорларда яшириниб ётибдилар.

● Ўрта Шарқдаги вазиятни изга солиш бўйича кутилаётган конференцияда фаластинликлар делегациясининг мустақил равишда иштирок этишига Исроил қатъий қарши чиқмоқда. Ўтган якшанба куни Қуддус шаҳрида сўзга чиққан Бош-вазир Ицхак Шамир ана шулар ҳақида гапирди. Рейтер ахборот агентлигининг гапларига қараганда, Исроил фаластинликлар Иордания делегацияси таркибида қатнашсинлар, демоқдалар.

● ҲИНДИСТОННИНГ Панжоб ҳамда Жамма ва Кашмир вилоятларида ҳамон қалтис вазият ҳукм сурмоқда. ЮНИ ахборот агентлиги яқинда Панжобда Таруна дал ниханг деб аталувчи, «Мустақил Холистон» давлати тузиш ғоясига қарши чиқаётган сикх ташкилотининг бошлиғи Ажит Сингх Пхулага суиқасд уюштирилди. Мазкур вилоятлардаги танг аҳвол умумҳиндистон сиёсий ҳаётига ҳам кескин таъсир ўтказмоқда.

● ШУ КУНЛАРДА Афинада бўлган киши Афина трибунали биносининг полициячилар билан ўраб олинганлигини кўради. Бу ерда Грециянинг собиқ бош-вазири Андреас Папандреу ҳамда унинг бир гуруҳ собиқ вазирлари устидан суд жараёни ўтказилмоқда. Гувоҳлик бериш учун АҚШдан бу ерга жуда катта банк эгаси Георгос Коскотас келди. У 1988 йилда АҚШга қочиб кетган эди. Унинг кетишидан сўнг Грецияда катта можаро бошланди. Ўша пайтдаги бош-вазир А. Папандреу ва баъзи бир вазирлар Коскотасдан йирик миқдорда пора олганликда айбландилар. Суд жараёни ҳамма нуқталарни ўз жойига қўядими? Бу саволга яқин кунлар ичида жавоб олиш қийинги ўхшаб турибди.

● ЖАНУБИЙ Африка Жумҳуриятида чиқадиган баъзи бир рўзномалар Нельсон Мандела ўз рафиқаси Винни билан ажралишди, деган хабарларни тарқатди. Маълумки, Винни одамларни ўғирлашда айбланиб, қамоқ жазосига ҳукм қилинган эди. Бироқ Африка Миллий Конгрессининг фахрийларидан бири В. Сисулу бу хабарни рад этиб, Мандела шу кунларда ўз рафиқаси билан Парижда турибди, улар ҳозирча ажралиш ҳақида ўйлаётганлари ҳам йўқ, деди.

● СЎНГГИ икки ҳафта мобайнида Покистонда кунлар ҳаддан ташқари исиб кетди. Иссиқлик 50 даражадан ҳам ошди. Жазирамага бардош бера олмаган 200 киши ҳалок бўлди.

● «ИСРОИЛ ОВОЗИ» радиостанцияси Жўлан тепаликларида Исроил фуқаролари учун 3200 та янги иморатлар қурилаётганлигини хабар қилди. Бироқ бу ердан СССРдан келган яҳудийлар жуда камдан-кам ҳолатларда уй-жой олмоқдалар. «Исроил овози» хабарига қараганда, Ғозо ҳамда Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида СССРдан келган муҳожирларнинг атиги бир фоизигина бошпана топмоқда.

● ХАБАШИСТОН жанубида ағдариб ташланган тузумнинг мингта яқин арбоблари ҳибсга олинди. ЭНА ахборот агентлигининг хабар қилишича, бу арбоблар чегара томон кетаётган 150 автомашина колоннаси сафида бўлганлар.

● МУВАҚҚАТ ҳокимият шу йилнинг 1 июлигача ўз ўрнини ўтиш ҳукуматига бўшатиб беради, деди муваққат маъмурият бошлиғи Мелес Зенауи Аддис-Абебада бўлиб ўтган дастлабки матбуот конференциясида.

● ЯҚИНДА совет космонавтлари билан биргаликда коинотга парвоз қилган Буюк Британия фуқароси Хелен Шарман ўз ватанига қайтиб келди. У аэронавтика қироллик жамиятида сўзга чиқиб, ўзининг ажойиб таассуротлари ҳақида ҳикоя қилиб берди. Менинг ҳаётимдаги энг бахтиёр он, деди Х. Шарман, коинотдан туриб Британияни кўриш бўлди.

● ҒАЙРИТАБИИЙ манзара... Африка қитъасида ҳарбийлар қабрлари. Бунинг боиси бор, албатта. 40-йилларда иккинчи жаҳон урушининг тақдири бу қитъада ҳам ҳал этилган эди. Ал-Аламайн деган жойдаги танклар олишуви тарих саҳифаларидан жой олган. Ал-Аламайн яқинидаги жангда Англия фельдмаршали — Монтгомери фельдмаршал Роммель қўмондонлигидаги гитлерчилар гуруҳини тор-мор этган эди. Суратда Ал-Аламайн жангига бағишланган музейда қўйилган мажақланган танкларни кўриб турибсиз.

ТАСС сурати.

Мамлакатимиз ҳаётидан

ЯНГИ ЛАЗЕРЛАР

● МОСКВА. Владимир Ильич номли электромеханика заводида энг кўп нурланиш қуввати 600 ватт бўлган қаттиқ жисмли импульсли лазерлар ишлаб чиқарила бошланди. ЛИТ-500 (қаттиқ жисмли импульс лазерлар) корхонада кўплаб ишлаб чиқарилаётган лазерлардан ўзининг фойдаланишдаги имкониятлари ҳамда нурланиш қувватининг кўплиги билан ажралиб туради. У қалинлиги 6 миллиметргача бўлган пўлат тунукаларни, алюмин ва мис қуйилмаларини қирқиш учун мўлжалланган. Нурланиш жараёнининг импульсли тусда эканлиги иссиқликни кўп ўтказадиган металлар ва қуйилмаларни ишлаш имкониятини беради.

ҚАЛҚОНЛАРДАН СЕЯЛКАЛАР ЯСАШМОҚДА

● ЛЕНИНГРАД. Тосно район деҳқончилик-саноат мажмуига қарашли Тельман номли давлат хўжалиги Ленинград мудофаа саноати, жумладан «Уран» ва «Олмос» бирлашмалари ёрдамидан фойдаланиб, карам етиштиришни: кўчат ўтказишдан тортиб то уни йиғиштириб олишгача бўлган жараённи қарийб тўла автоматлаштирди. Электроника ўрнатилган йигирмата иссиқ хонада атиги тўрт киши ишлайди. Хўжаликда ҳар йили ўттиз минг тоннадан кўпроқ сабзавот йиғиштириб олишмоқда, тармоқнинг рентабеллиги 95 фоизга яқинлашиб қолди. Бу ерда айниқса «жанговар» дўстлар ёрдамида етиштирилаётган сабзидан мағрурланиб юришади: ҳар гектар ердан 400 центнердан кўпроқ ҳосил олишмоқда. Бу ерда баҳорда «Уран» бирлашмасида тайёрланган жуда аниқ ишлайдиган сеялкалар ишлаган эди.

ОЛТИ МИЛЛИОН СЎМ ЖАРИМА

● КОМСОМОЛЬСК-АМУР. «Амурсталь» заводига қилинган илтижолар натижа бермагач, унга нисбатан иқтисодий жазо чоралари қўлланилди. Бу нарса корхонани ҳавога чиқарилаётган зарарли чиқиндиларни камайтиришга мажбур этди. Металлурглар бу йил атроф муҳитга етказилган зарар учун олти миллион сўм жарима тўлайдилар — шаҳар экология ва табиатдан фойдаланиш комитети РСФСР Вазирлар Кенгашининг қарори асосида заводга шундай жарима солди. Шундан кейингина корхона қиммат турадиган, лекин самарали технологияларни жорий этиш учун харажат қилишга мажбур бўлди.

• ДАМ ОЛИШГА ҲАММАНИНГ ҲАМ ҚУРБИ КЕЛАДИМИ?

● КИШИНЕВ. Молдова касаба уюшмалари жумҳурият курортлар бошқармаси кенгашининг санаторийлари ҳамда даволаш муассасалари ёзги мавсумни бошлаб, 11 мингга яқин дам олувчини қабул қилдилар. Жумҳурият курортлар бошқармаси кенгаши тизимига 19 та жуда қулай курорт киради, улар жумҳуриятнинг ўрмонларида ҳамда Қора денгиз соҳилларида жойлашган. Молдова мустақил касаба уюшмалари дам олувчиларга сарфланган харажатларни қоплаш учун бу мавсумда 11 миллион сўм қарз ажратдилар. Санаторий ва даволаш муассасалари йўлланмаларининг асли нархи 600—700 сўм туради, касаба уюшмаларининг аъзолари эса ана шу қийматнинг атиги 10—20 фоизини тўлайдилар.

• САНЪАТ ОЛАМИДА •

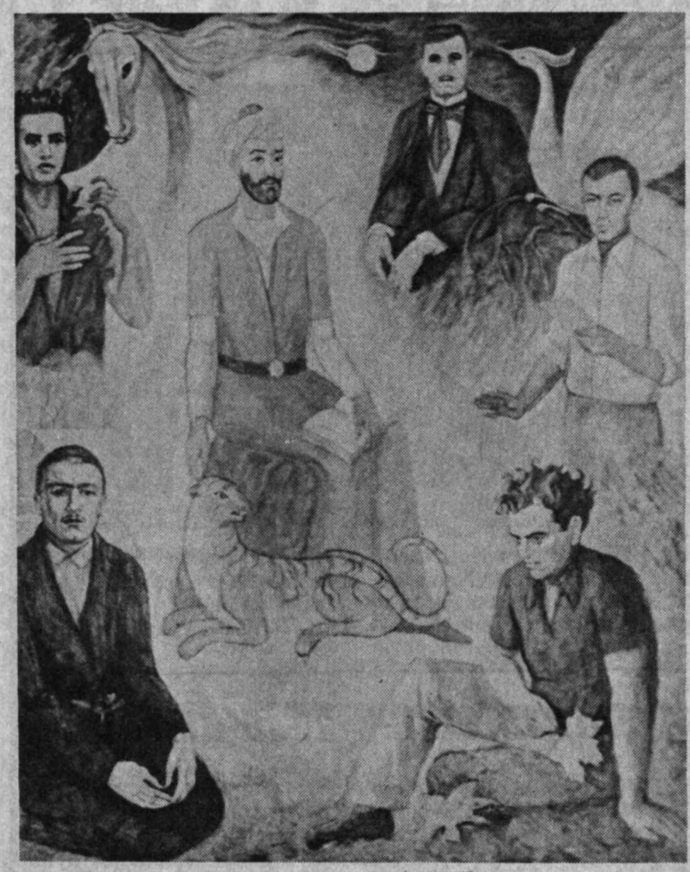

АЗИЗА ЧИЗГАН РАСМЛАР

ШУ КУНЛАРДА Ўзбекистон ССР Ёзувчилар уюшмасининг Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйида ёш ўзбек рассоми Азиза Маматованинг ижодий кўргазмаси намойиш қилинмоқда. Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига бағишланган бу кўргазма «Абадият йўли» деб аталади.

Азиза Маматова — асли қўқонлик бўлиб, ўрта мактабни тамомлаганидан сўнг Ленинград Бадиий академиясида таҳсил кўрган биринчи ўзбек қизи ҳисобланади. Биз Азизанинг ранг-тасвир жанрида яратилган айрим асарларини жумҳуриятимизнинг баъзи бир ойномалари зарварақларида кўрганмиз, холос. Истеъдодли мусаввиранинг ижодига назар ташласак, у кўпроқ портрет жанрига мурожаат қилаётганлигининг гувоҳи бўламиз. Жумладан, рассом ўзбек классик ёзувчи ва шоирларининг қиёфаларини жозибали бўёқлар воситасида абадиятга муҳрлашга ҳаракат қилади. Айниқса, ҳозир замондошларимизда қатағон ва шахсга сиғиниш даври қурбонларининг мудҳиш қисматларига ҳамдардлик кучайган, халқимизнинг ўз тақдири ва ўзўзлигини англаш туйғуси тобора ошиб бораётган бир шароитда А. Маматованинг Алишер Навоий, Машраб, Абдулла Қодирий, Чўлпон, Усмон Носир, Ойбек ва Абдулла Орипов сингари истеъдод соҳибларининг қадрдон қиёфалари акс эттирилган портретлари эътиборимизни ўзига жалб этади.

— Азиза Маматованинг ижодий кўргазмаси очилишида жумҳуриятимизнинг таниқли ёзувчилари ва тасвирий санъат намояндалари иштирок этишди,— дейди Адабиётчилар уйининг директори, шоир Берди Раҳмат.— Ҳозир мамлакатимизда ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий беқарорлик ҳукм сураётган экан, кишиларнинг эзгу мақсадлар йўлида бирлиги ва жипслиги ҳар қачонгидан ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Халқимизнинг келажакка умид ва ишончини мустаҳкамлашда зиёлилар бир маслак атрофида бирлашишлари зарур. Шу нуқтаи назардан қараганда ҳам Азиза Маматованинг суратлари ёзувчилар ва рассомлар ўртасидаги ижодий ҳамкорликни мустаҳкамлашда катта роль ўйнайди.

Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллиги ва жумҳурият ёзувчиларининг бўлажак қурултойи муносабати билан Адабиётчилар уйида кўпгина қизиқарли тадбирлар ўтказиш режалаштирилган. Ўйлаймизки, улар ҳам кўпчиликнинг меҳр-муҳаббатини қозонади.

Р. ҒАНИЕВ.

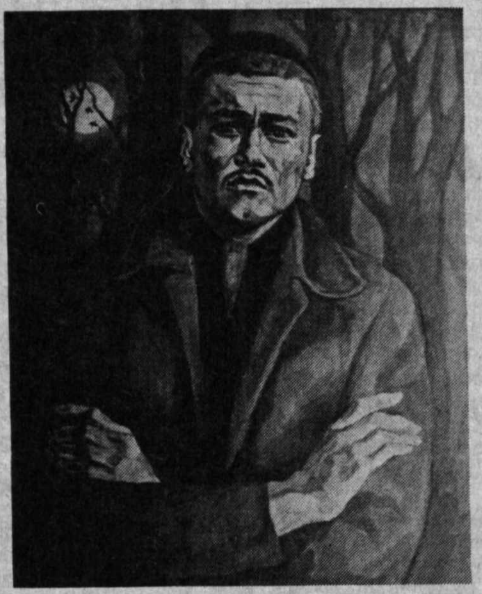

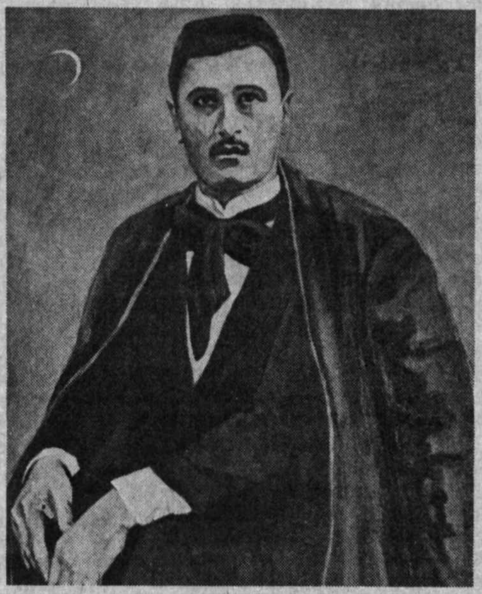

● СУРАТЛАРДА: Азиза Маматова асарларидан намуналар. «Алишер Навоий ва унинг ворислари», «Бобораҳим Машраб», «Абдулла Қодирий», «Абдулҳамид Чўлпон» ва «Автопортрет».

В. ТЎРАЕВ суратга олган.

ДОНОЛАР ДЕЙДИЛАРКИ...

● ИНСОННИНГ барча аъзолари ичида энг муҳимроғи унинг тилидир. Агар тил дил билан ҳамкорликда иш олиб борса бундан ортиқроқ заковат бўлмағай.

Кишига бахт келиши, бошига турли машаққатлар келиши ҳам тилдандир, дўст орттириш, давлатга эришиш, обрў орттириш ҳам тил ширинлигидандир, деган машойихлар.

● Кўнгил денгиздур, тил ғаввос, сўз гавҳардир.

Алишер НАВОИЙ.

● Сўзни билган зарга бўлмайди муҳтож.
Зар қиммати топар сўз билан ривож.

Шайх САЪДИЙ.

● Берилма ҳеч қачон фойдасиз сўзга
Ундан наф топмассан тутундан ўзга.

Абулқосим ФИРДАВСИЙ.

● Доно дўстим яхши сўзда-суҳбатда,
Эшитган баҳраманд ундан албатта.

Асади ТУСИЙ.

Сўз — гул, иш — мева.

АЛ-ХОРАЗМИЙ.

Тўпловчилар:
Ф. ИБРОҲИМОВ,
А. НАБИХЎЖАЕВ.

ҲОДИСА

ЎЗИНГНИ ЭҲТИЁТ ҚИЛ

П. Скринников оддий ҳақиқатга амал қилмади. Бунинг натижасида касалхонанинг куйганларни даволаш марказига тушиб қолди, ҳайриятки, унинг аҳволи унча оғир эмасди.

Эҳтиётсизлик билан қилинган бир ҳаракат туфайли бензин тўлдирилган идиш ловуллаб ёна бошлади. Бу идишлар Тошкент шаҳар Ленин районининг Зелёная кўчасидаги 39-уй ертўласида сақланаётган эди. Ҳайриятки, ёрдам ўз вақтида келди: ўт ўчирувчилар марказий алоқа пультига соат 13 дан 23 минут ўтганда бу ҳақда хабар келди, орадан 7 минут ўтгач, ҳарбийлашган ўт ўчирувчиларнинг 3-қисми воқеа содир бўлган жойга етиб келди. Ҳали авж олишга улгурмаган ёнғин 5 минут мобайнида ўчирилди. Жиддий вайронагарчиликлар бўлмади.

(ЎзТАГ мухбири).

УЙ БЕКАЛАРИ СИЗЛАР УЧУН

РЎЗҒОРГА НАФИ ТЕГАДИ

● ЖУДА ҳам ачиб қолган пишлоқни бир хил миқдордаги янги сут билан аралаштириб, туни билан қўйиб қўйинг. Сўнгра уни олиб, мато халтага солинг, маҳкам боғлаган ҳолда ликопчага қўйиб, устига оғир нарса бостириб қўйинг. Сут сизиб оқиб тушгач, пишлоқ майин бўлиб қолади ва ортиқча нордонлиги йўқолади.

● ХОМ сабзавотлар ва меваларни пластмасса тахталари устида тўғраган яхши, у шарбатни сўриб олмайди.

● АГАР ювганингиздан кейин товада қовурилган пиёз ҳиди қолса, унга икки ош қошиқда сирка ва бир стакан сув қуйинг. Шундан кейин 5 дақиқа қайнатиб, товани чайиб ташланг.

● АГАР совутгичда нохуш ҳид пайдо бўлса, қора нонни бурдалаб хоналарига қўйинг. Бир кундан кейин ҳиддан асар ҳам қолмайди.

● РЕЗИНА пойабзални «антикуя» турган шкафга қўйманг. Бундан резина дағаллашиб қолади, ранги эса хиралашади.

● ДЕРАЗА ромларидаги эски замазка осон кўчиши учун уни машина мойи билан мойлаб, кечаси билан қўйиб қўйиш лозим. Эрталаб у жуда юмшоқ бўлиб қолади.

● СИНГАН ойнанинг майда-чуйда бўлакларини осон териб олиш учун пластилиндан кулча ясаш керак. У ойнанинг ҳатто кўзга кўринмас майда синиқларини ҳам ўзига ёпиштириб олади.

● ДАЗМОЛ тагидаги доғни кетказишнинг шундай йўли бор: 50 грамм танакор (бура — минерал бўлиб, дорихоналарда сотилади)ни 10 грамм новшадил спирти билан хамир ҳолатига етгунча аралаштирилади ва ҳосил бўлган «бўтқа» дазмол тагига сурилади. Сўнгра сув билан ювиб ташланади.

● ҚЎЛИНГИЗДА ғалтак ип бор. У билан машинада кийим тикса бўлиш-бўлмаслигини шундай қилиб билиш мумкин: бир метр ипни ғалтакдан бўшатиб олингда, уни ўртасидан букланг. Агар ип шунда 2—3 марта ўралашса, бемалол ишлатавериш мумкин. Агар у 8—10 марта ўралашса бундай ип машинада кийим тикиш учун ярамайди — тез-тез ўралашиб, узилаверади.

● ЖУН ипнинг учига суюқ, совун суртилса у нина тешигидан осон ўтади.

● СУНЪИЙ шойидан тикилган буюмларни дазмоллашда ҳеч қачон уларга сув пуркаманг. Бундан унда доғлар қолади.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ЛИМОНДА ЧОЙ ҲИДИ

● ПАРАГВАЙДАГИ фирмаларнинг бири қатор йиллар давомида лимонлар билан турли синовлар ўтказмоқда. Бундан мақсад зараркунандаларга чидамли, узоқ муддат сақлаш ва ташишга яроқли лимон навларини яратишдир. Фирма яқинда ўзи томонидан чиқарилган лимоннинг гибрид навларини намойиш қилди. Мева қирралари 15 сантиметрли ҳажмдаги деярли ажойиб кубик шаклида эди. Унинг таъми турли-туман бўлиб, унда анъанавий нордон (лимонники) мазаси қалампир, горчица, банан, нон таъми билан қўшилиб кетган эди, деб хабар беради Францияда чиқадиган «Юманите» рўзномаси.

ИТЛАР УЧУН МЕҲМОНХОНА

● БУ меҳмонхона Нассау шаҳрида (Багам ороллари) жойлашган. У икки қаватли бино бўлиб, 65 та итнинг маза қилиб яшаши учун ҳамма қулайликлар яратилган. Номерлари бир-икки ва уч хонали бўлиб, ҳаммаси кондиционер ҳавоси билан таъминланган Меҳмонхона пастида итлар учун сартарошхона, ветеринария пункти, итлар ресторани ва қаҳвахона жойлашган. Италияда чиқадиган «Репубблика» рўзномаси шу ҳақда ёзади.

НОМИ ШУНЧАЛИК УЗУНКИ

● ВАШИНГТОНДА касаба уюшмаларининг балки жаҳонда энг узун номли штабхонадони бор.

У шундай ўқилади: «Мармар, сланец ва тошларни силлиқловчи аёллар, мармар ва сопол тахталарини ўрнатувчиларнинг аёл ёрдамчилари ҳамда мармар билан гул солиш ва манзарали қоплама бўйича мутахассисларнинг аёл ёрдамчилари халқаро уюшмаси». Болгарияда чиқадиган «Орбита» ҳафтономаси шундай хабарни босиб чиқарди.

(«ТРУД»дан).

• *Болалар санаторийларида*

ҲАМ ТАЪЛИМ, ҲАМ ШИФО

Вилоят аҳамиятига молик 4-санаторий-интернати гарчи 400 нафардан зиёд болага мўлжалланган бўлсада, айни пайтда 343 нафар бола даволаниб, таълим-тарбия оляпти. Уларга 32 нафар ўқитувчи бошқош. Афсуски айрим ота-оналар ушбу даргоҳни «болалар уйи» деб тасаввур қилиб, фарзандларини бу ерга юборишни ўзларига эп кўришмайди. Ҳолбуки мазкур санаторий-интернат оиласида бирон киши сил касаллиги билан оғриган ёки бевосита ўзи касалга чалинган болалар учун мўлжалланган. Шу ўринда вилоят соғлиқни сақлаш бўлими раҳбариятига эътирозимиз бор. Санаторий-интернат вилоят миқёсида хизмат кўрсатиши сабабли болаларни бу ерга жойлаш ва қолаверса, доимий тиббий назорат қилиб бориш ҳам уларнинг вазифалари доирасига киради. Бироқ мутасаддилар ҳанузгача сезиларли ёрдам кўрсатишгани йўқ. Айни кунда санаторий-интернатдаги болаларнинг қарийб 45 фоизи Чиноз районидан. Бу эса юқоридаги лоқайдликдан далолат беради.

Маълумки кейинги пайтда бир марта фойдаланиладиган шприцлар кенг тавсия қилинмоқда. Ўтган йили интернатга 3 мингта ўрнига атиги 1,5 минг дона ана шундай шприцлар келтирилди. Мактаб-интернатининг шифо маскани эканлигини ҳисобга олган ҳолда тиббий хизматга алоқадор яна бир муаммога тўхталиб ўтмай бўлмайди. Сил касаллигини даволашга мўлжалланган санаторийларда кислород қаҳваси ичиш ташкил қилинган. Бу суюқлик беморнинг нафас олиш йўлларини даволашга самарали ёрдам беради. Албатта, бу билан санаторийдаги барча болаларга мунтазам равишда кислород қаҳваси ичириб бориш зарур демоқчи эмасмиз. Жилла қурса интернат қошидаги холи хона (изолятор)да даволанаётган бемор болалар бундан баҳраманд бўлишлари керак эди.

Санаторий-интернатда ўқув биноларидан ташқари ётоқхоналар ҳам мавжуд. Ҳар йили уларни жорий таъмирдан чиқариш учун неча минг сўмлаб маблағ сарфланади. Жумладан, ўтган йили таъмирлаш ишлари учун 170 минг сўм маблағ ишлатилди. Албатта, бу ишларни амалга оширишда уларга кўмак берилиши даркор.

Бу борада Ўзбекистон Болалар жамғармаси Тошкент вилояти бўлимининг хизмати самарали бўляпти. Ўтган йили бўлим мактаб-интернатга 30 минг сўм пул ўтказди. Ана шу маблағ ҳисобига мактаб-интернатнинг ўқув биноси, ётоқхоналар, шифохона ва ошхоналарга табиий газ киритилди.

Санаторийга 1990 йилда анчагина кийим-бош келтирилди. Чиноз район матлубот жамиятлари уюшмаси томонидан ажратилган бу устки кийимлар энг кам таъминланган оилалардан келган 117 нафар болага берилди.

Даволовчи таълим-тарбия даргоҳининг ётоқхоналарини кўздан кечирамиз. Саранжом-саришта. Таъмирланган. Ошхонанинг иккита кенг залида болаларнинг вақтида овқатланишлари учун шароитлар етарли. Болалар кунига 6 маҳал овқатлантирилади.

Мактаб-интернат қошидаги холи хона (изолятор) 12 ўринли бўлиб, бу ерда шамоллаган, юқумли касаллик билан оғриганлар даволанади. Умуман олганда, санаторийда болаларнинг шифо топишлари, билим олишлари учун барча имкониятлар яратиб берилган.

Х. ШЕРОВА.
Т. ЎЗГЕНОВ.
Чиноз райони.

ЭЪЛОНЛАР БУРЧАГИ

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлиги
Тошкент вилояти халқ таълими бошқармаси

12-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1991—1992 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ФЕРМЕР-ЧОРВАДОР (чорва молларига ветеринар ишлов бериш оператори, электромонтёр, кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «В» ва «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси ва чорва фермаси механизатори мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати 2—3,5 йил.**

ФЕРМЕР-АСАЛАРИЧИ (асаларичи, электромонтёр, кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «В» ва «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси ва дурадгор мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати 2—3,5 йил.**

ФЕРМЕР-ЎСИМЛИКШУНОС (мева-сабзавотчилик устаси, электромонтёр, кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «В» ва «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси, трактор ва автомобилларни тузатувчи чилангар мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати 2—3,5 йил.**

КЕНГ ИХТИСОСЛИ ТРАКТОРЧИ-МАШИНИСТ (кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси, трактор ва автомобилларни тузатувчи чилангар мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати — 3 йил.**

АСАЛАРИЧИ — **ўқиш муддати 1 йил.**

ЧОРВА МОЛЛАРИГА ВЕТЕРИНАР ИШЛОВ БЕРИШ ОПЕРАТОРИ — **ўқиш муддати 1—3 йил.**

ҲУЖЖАТЛАР 14 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчилар 19 августдан бошлаб биологиядан имтиҳон топширадилар ва касб йўналиши бўйича суҳбатдан ўтадилар.

БИЛИМ ЮРТИГА 9, 11-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

3—3,5 йиллик ўқишни тугатганларга ўрта маълумот ҳақида ҳужжат билан мутахассислиги тўғрисида диплом берилади. 2 йиллик фермер гуруҳларига Совет Армияси сафидан қайтган йигитлар қабул қилинадилар.

Фермер гуруҳлари ўқувчиларига босқичма-босқич текширув натижаларига кўра ҳар курсдан сўнг мутахассислик бериб борилади.

Ўқувчилар кунига 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош, стипендия ва ишлаб чиқариш практикаси давридаги меҳнат ҳақининг 50 фоизи билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

Фермер гуруҳларининг ишлаб чиқариш практикаси Ватанимизнинг фермер хўжаликларида ва хорижий мамлакатларда ўтказилади.

Ўқиш муддати иш стажига киради.

Билим юрти замонавий бинога жойлашган, бадиий ҳаваскорлик тўгараги ва спорт секциялари ишлайди.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт (асли), маълумоти ҳақидаги гувоҳнома (асли), турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 6 дона фотосурат 3х4 см, 086/У формадаги медицина справкаси.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ ВА ФАҚАТ ЎЗБЕК ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.
ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 8.00 ДАН 16.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юрти манзилгоҳи: Тошкент вилояти, Оржоникидзе ноҳияси, Геофизика қўрғончаси, М. Горький метроси — Тузель автобусининг «Геофизика» бекати (21, 63, 73, 112-шаҳар автобусларининг охирги 1-«Қорасув» даҳаси» бекати), телефон 64-31-34.

«ҚИЗИЛ ТОНГ» ТИКУВЧИЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДАГИ

48-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

аёллар, эркаклар ва болаларнинг устки кийимларини тикиш бўйича моҳир чевар бўлиб етишиш истагида бўлган 9—11-синф битирувчиларини

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

9-синфларни битирганлар 1—3 йил ўқийдилар ҳамда бепул овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар. Бир йиллик таълим дастури бўйича ўқийдиганлар касбий маълумот ҳамда тикувчи малакасини эгаллайдилар ва Тошкент «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси база корхонасига ишга юбориладилар. 3 йил ўқийдиганлар касбий ва тўлиқ ўрта маълумот оладилар.

Билим юртини имтиёзли битирган ўқувчиларнинг 10 фоизи олий ўқув юртлари ва техникумларга ўқишга кириш учун йўлланма оладилар.

11-синфни битирганлар 6 ой ўқийдилар ва ойига 39 сўмдан 60 сўмгача стипендия оладилар.

Ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида барча ўқувчиларга иш ҳақининг 50 фоизи берилади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юрти ўқувчилари «Қизил тонг» фабрикаси ҳудудида жойлашган маиший ва тиббий хизматлар, профилакторий, саноат моллари ва озиқ-овқат дўконларидан фойдаланишлари мумкин.

Билим юрти қошида ўқувчилар «Модалар театри» ва И. Ганди номидаги Тикувчилар маданият саройи базасидаги ҳар хил ижодий, спорт тўгараклари ишлаб турибди.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, тиббий маълумотнома, турар жойидан ва ота-онасининг иш жойидан маълумотномалар, 3×4 см катталикдаги 4 та фотосурат:

Билим юрти манзили: 700061, Тошкент шаҳри, Чехов кўчаси, 5«а» уй (1, 2, 3, 9, 24, 26-трамвайлар; 1, 5, 8, 17, 20-троллейбуслар; 2, 3, 25, 60, 71, 80-автобусларнинг «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси» бекати).

1991 ЙИЛ 15 ИЮНЬ ШАНБА КУНИ
СОАТ 16.00 ДА
ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМИДАГИ МАРКАЗИЙ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ ЁЗГИ САҲНАСИДА
ЎЗБЕКИСТОН РАДИОСИ МУСИҚИЙ ЭШИТТИРИШЛАР БОШ МУҲАРРИРИЯТИНИНГ ТИНГЛОВЧИЛАР БИЛАН
УЧРАШУВ-МУЛОҚОТИ БЎЛИБ ЎТАДИ
КОНЦЕРТДА ҚУЙИДАГИЛАР ИШТИРОК ЭТАДИЛАР:

Ўзбекистон халқ артисти Хайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ;
Жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист Ортиқ ОТАЖОНОВ;
Ўзбекистон халқ артисти, бастакор Ғанижон ТОШМАТОВ;
Ўзбекистон халқ артисти, бастакор Сайфи ЖАЛИЛ;
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, ҳофиз ва бастакор Орифхон ХОТАМОВ.

Ўзбекистон телерадиосининг Юнус Ражабий номидаги «МАҚОМ» дастаси.

«КАМОЛОТ-89» конкурси совриндори Муҳриддин ХОЛИҚОВ.

ХОНАНДАЛАР: Гулбаҳор ЭРҚУЛОВА, Матлуба ДАДАБОЕВА, Насиба Сатторова, Маҳмуд ЙЎЛДОШЕВ.

Ҳаммангизни учрашув-мулоқотга таклиф қиламиз!

13 ИЮНДАН — 20 ИЮНГАЧА

Тошкентдаги «САЛОМАТЛИК» Марказга қарашли «ИБН-СИНО» НОМИДАГИ

ХАЛҚ ТАБОБАТИ АЪЗОСИ
БАШОРАТЧИ ТАБИБ

ДИЛБАР СОБИРОВА

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА руҳлар ва илоҳий кучлар таъсирида зикр-сано усули билан

Даволаш сеансларини ўтказади

даволаш мобайнида қуйидаги беморлар шифо топадилар: бош оғриғи, бел оғриғи, юрак сиқиши, буйрак-жигар, ошқозон, кўз касалликлари, қандли диабет, тери касалликлари, нафас сиқиш, болалар қовуқ-бўшлиги, улардан ташқари қайтариқ йўли билан бахт йўли боғланганлар, ҳаётда омади юришмаганлар, ҳамда бўлиб ўтган ёки бўладиган ҳаётий масалалар бўйича башорат қилади.

Чипталар Тошкент Давлат цирки кассаларида сотилмоқда.

Даволаш сеанслари соат 19.00 бошланади.

Тошкент ҳақиқати («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; бўлимлар: мафкура — 325778, 337010; қишлоқ хўжалиги — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий Кенгашлар ҳаёти — 325733; ижтимоий масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ёшлар ҳаёти, ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик ва спорт — 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи кенгаш қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Индекс: 64672.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Буюртма — 5567.

Босишга топшириш вақти — 20.30.

Босишга топширилди — 00. 30.